STJERNEN

146. ÅRGANG NUMMER 6
JESU KRISTI KIRKE AF SIDSTE DAGES HELLIGE
JUNI 1997

JUNI 1997

STJERNEN

PÅ OMSLAGET:
Forsiden: Den hellige lund nær Palmyra i staten New York, 1907. *Bagsiden, fra oven:* Opførelsen af templet i Manti i Utah, 1886; Ether Blanchards gård i Mapleton i Utah, 1902. Se »En landsbyfotografs drøm«, side 16. (Omslagsfoto: George Edward Anderson).

***BØRNESTJERNENS* FORSIDE:**
Pionerbørn – i går og i dag. (Illustreret af Julie F. Young).

ARTIKLER

ISÆR FOR UNGE

FASTE PUNKTER

BØRNESTJERNEN

STJERNEN

JUNI 1997 • 146. ÅRGANG • NUMMER 6

Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Helliges officielle tidsskrift.

Det Første Præsidentskab:
Gordon B. Hinckley, Thomas S. Monson, James E. Faust

De Tolvs Kvorum:
Boyd K. Packer, L. Tom Perry, David B. Haight, Neal A. Maxwell, Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard, Joseph B. Wirthlin, Richard G. Scott, Robert D. Hales, Jeffrey R. Holland, Henry B. Eyring

Redaktør:
Jack H Goaslind

Vejledere:
L. Lionel Kendrick, Wm. Rolfe Kerr

Curriculum Department:
Adm. direktør: Ronald L. Knighton
Planlægning og redaktionel leder: Brian K. Kelly
Grafisk leder: Allan R. Loyborg

Redaktion:
Chefredaktør: Marvin K. Gardner
Medredaktør: R. Val Johnson
Assisterende redaktører: David Mitchell, DeAnne Walker
Redaktionsassistent: Jenifer Greenwood
Planlægning: Maryann Martindale
Tidsskriftasssistent: Beth Dayley

Design:
Grafisk leder, tidsskrifter: M. M. Kawasaki
Art Director: Scott Van Kampen
Designer: Sharri Cook
Produktionsleder: Jane Ann Peters
Produktion: Reginald J. Christensen, Denise Kirby, Matthew H. Maxwell

Stjernen:
Redaktør: Svend Aage Andersen
Kirkenyt: Susanne Perkins

Redaktionens adresse:
Translation Division
Borups Allé 128, 1. th, DK-2000 Frederiksberg
Tlf. 38 11 18 50; fax 38 11 18 51

Printed in Germany

Send alle bestillinger, spørgsmål og betaling af abonnement til Nordisk Distributions Center, Smedevangen 9, DK-3540 Lynge.
Tlf. 42 18 77 27; fax 42 18 79 82. Abonnement: 12 numre DKK 85 (inkl. moms og porto). Betaling over giro 3120988 til Nordisk Distributions Center.

Kirkens internationale tidsskrift udgives månedligt på dansk, engelsk, finsk, fransk, hollandsk, italiensk, japansk, kinesisk, koreansk, norsk, portugisisk, samoansk, spansk, svensk, tongansk og tysk, hveranden måned på indonesisk og thai; kvartalsvis på bulgarsk, islandsk, russisk, tjekkisk og ungarsk.

USA and Canadian subscription price is $9.00 per year. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; changes cannot be made unless both old address and new one are included. Send USA and Canadian subscriptions and queries to Salt Lake Distribution Center, Church Magazines, P. O. Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368, USA. Subscription help line: 1-800-453-3860, USA ext. 2947; Canada ext. 2031. Credit card orders (Visa, Mastercard, American Express) may be taken by phone. Periodicals postage paid at Salt Lake City, Utah.

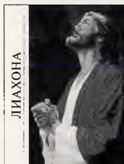
STJERNEN (ISSN 0900-2545) is published by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150.

POSTMASTER: Send address changes to Salt Lake Distribution Center, Church Magazines, P. O. Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368, USA.

ISSN 0900-2545

Danish 97986 110

KOMMENTARER FRA LÆSERNE

EN HØJTID

Jeg er 15 år gammel og bor i Rusland. De dage, hvor vi modtager *Liahona* (russisk), er næsten som en højtid for mig! Jeg kan slet ikke forklare, hvor taknemlig jeg er for, at Kirken udgiver tidsskrifter på russisk og mange andre sprog.

Min himmelske Fader har vist mig stor kærlighed i de to år, der er gået siden min dåb og bekræftelse. Hvor vil jeg blive rigt velsignet, når jeg lever retskaffent og fortsætter frem ad stien til evigt liv sammen med ham!

Layla Khasbiullina,
Rostov Gren,
Rostov Mission i Rusland

ÅNDELIG VEJLEDNING

Jeg er meget taknemlig for at få *L'Etoile* (fransk). I det finder jeg den åndelige vejledning, som jeg har brug for. Når jeg læser det, fornemmer jeg Kristi kærlighed, og jeg forundres over de inspirerede budskaber og de vidnesbyrd, som bæres af vores brødre og søstre over hele verden.

L'Etoile er en inspirationskilde for mig og min familie. Jeg ved med vished, at hvis vi vil efterleve alle de formaninger og råd, som vi finder i det, vil vi komme nærmere vor himmelske Fader.

Alexis Tovar Alvarez,
Saint-Etienne Gren,
Lyon Stav i Frankrig

ET KOMPAS

Jeg er min himmelske Fader taknemlig for, at han lod mig finde evangeliet så tidligt i mit liv. Jeg er 16 år gammel og bor i Colombia. Jeg er taknemlig for *Liahona* (spansk). Det har bragt mange velsignelser ind i mit liv. Det er i sandhed et kompas, som kan vejlede os.

Decembernummeret var meget smukt. og det fyldte mig med glæde. Jeg viste det til min familie og mine venner.

Angélica María Vera,
Cortijo 1. Ward,
Bogotá, El Dorado Stav i Colombia

DER MANGLEDE NOGET

En tirsdag morgen, hvor jeg havde bedt min morgenbøn og var begyndt på dagens arbejde, følte jeg pludselig, at der manglede noget. Så kom jeg til at tænke på *Liahona* (spansk). Jeg gik ud til min postkasse og fandt det nye nummer. Jeg er taknemlig for vor himmelske Faders kærlighed og hans omsorg for min åndelige udvikling.

Lourdes Giraldo García,
Genova 1. Ward,
Genova Distrikt i Italien

La importancia de dar testimonio

EN LIAHONA

Ligesom på Lehis og hans families tid er *Liahona* (spansk) en vejviser for os, vores unge og vores børn på en helt forunderlig måde. Hver måned lærer vi nyt fra Budskab fra Det Første Præsidentskab, Mormonoter og andres oplevelser.

Elba Aleyda Bonilla Enriquez,
Mezquital Ward,
Guatemala City, Mariscal Stav i Guatemala

R.T. BARRETT

»Ånden gør levende«

Præsident Thomas S. Monson
Førsterådgiver i Det Første Præsidentskab

Der er ét sprog, som er fælles for alle missionærer – Åndens sprog. Det kommer til den, der af hele sit hjerte søger at kende Gud og holde hans guddommelige befalinger.

For nylig besøgte jeg Missionærtræningscentret i Provo i Utah, hvor de missionærer, som er blevet kaldet til at tjene rundt om i verden, omhyggeligt lærer sig de vigtigste ord på de sprog, som tales af de folk, de skal bære vidnesbyrd for.

Jeg kunne svagt forstå samtaler på spansk, fransk, tysk og svensk. Derimod lød det fuldstændig fremmed for mig, og sikkert også for de fleste andre missionærer, når nogen talte japansk, kinesisk eller finsk. Man må forbløffes over den hengivenhed, hvormed disse unge mænd og kvinder kæmper med det ukendte og lærer sig det vanskelige.

Jeg har fået at vide, at når en missionær føler, at det spanske, som han skal lære at tale, er alt for overvældende eller for svært at lære, så får han lov at spise frokost sammen med dem, der skal lære orientens vanskelige sprog. Han lytter. Pludselig lyder det spanske slet ikke så svært, og han vender ivrigt tilbage til sine studier.

ILLUSTRERET AF ROBERT T. BARRETT BARRETT

Men der er ét sprog, der er fælles for alle missionærerne – og det er Åndens sprog. Det læres ikke fra læsebøger skrevet af lærde mænd, ej heller kan man tilegne sig det ved at læse og lære udenad. Åndens sprog kommer til den, der af hele sit hjerte søger at kende Gud og holde hans guddommelige befalinger. Når man er velbevandret i dette sprog, kan man overskride barrierer, overvinde hindringer og røre menneskers hjerte.

I sit andet brev til korintherne opfordrer apostlen Paulus os til at vende os fra lovens bogstav og søge de muligheder, som Ånden byder på. Jeg elsker hans udtalelse: »Bogstaven slår ihjel, men Ånden gør levende« (2 Kor 3:6).

I farens stund og trængslernes time giver en sådan viden, et sådant håb og en sådan forståelse trøst til et bekymret sind og et sorgfuldt hjerte. Hele Det Nye Testamentes budskab emmer af en ånd, som vækker den menneskelige sjæl. Fortvivlelsens skygger spredes af håbets lys, sorgen må vige for glæden, og følelsen af blot af være et ansigt i mængden svinder med visheden om, at vor himmelske Fader holder af hver enkelt af os.

Frelseren gav os vished om denne sandhed, da han sagde, at end ikke en spurv falder til jorden, uden at vor Fader bemærker det. Han afsluttede den smukke tanke med ordene:

»Frygt derfor ikke, I er mere værd end mange spurve.

Enhver, som kendes ved mig over for mennesker, vil jeg også kendes ved over for min fader, som er i himlene« (se Matt 10:29-32).

Vi lever i en indviklet verden med mange daglige udfordringer. Der er en tendens til at føle sig afskåret fra, ja, endog isoleret fra ham, fra hvem alle gode gaver kommer. Vi frygter, at vi vandrer alene.

Men vi løftes fra sygelejet, fra den tårevædede pude, af den guddommelige vished og det dyrebare løfte: »Jeg lader dig ikke i stikken og svigter dig ikke« (Jos 1:5).

En sådan trøst er uvurderlig, mens vi vandrer på dødelighedens sti med dens mange afstikkere og sving. Det sker kun sjældent at denne vished gives med et lysende skilt eller en høj røst. Det er snarere Åndens sprog, der blidt og stille opmuntrer hjertet og lindrer sjælen.

Til tider kommer svaret på vores spørgsmål og vores daglige bønner gennem Åndens stille tilskyndelser. William Cowper skrev:

Gud har så underfuld en vis
at gøre under på;
han taler gennem storm og is
og går på bølgen blå …
Hans planer modnes dag for dag,
udfolder sig hver stund;
har blomsten end en bitter smag,
bli'r frugten sød og sund.
(*Sange*, nr. 145, den blå sangbog)

Vi spejder. Vi venter. Vi lytter efter den stille, sagte stemme. Og når den taler, adlyder kloge mænd og kvinder. Åndens tilskyndelser må ikke udskydes.

For at forklare dette hellige emne vil jeg ikke henvise til andres skrivelser, men trække på mine egne erfaringer. Jeg bærer vidnesbyrd om, at de er sande, for jeg har selv oplevet dem. Jeg vil fortælle jer tre dejlige eksempler på det, som præsident David O. McKay kaldte »hjertets kronblade« – Åndens sprog, tilskyndelser fra en himmelsk kilde.

VI BEGYNDER MED DEN INSPIRATION, SOM FØLGER MED KALDELSEN TIL AT TJENE.

Enhver biskop kan bære vidnesbyrd om de tilskyndelser, som følger med en kaldelse i Kirken. Ofte synes kaldelsen ikke så meget at være til gavn for dem, der skal undervises eller ledes, som for det menneske, der skal undervise eller lede.

Som biskop var jeg bekymret for de medlemmer, som var inaktive, som ikke kom i kirke, og som ikke tjente. Mine tanker gik netop i disse baner, mens jeg kørte ned ad den gade, hvor Ben og Emily boede. De var ældre menne-

Åndens tilskyndelser gjorde Emily og Ben aktive igen. Emily blev bedt om at synge i koret og stå for en solo ved wardskonferencen. Ben blev bedt om at tale til de unge mænd i Det Aronske Præstedømme.

sker i livets sensommer. Alderens smerter og skavanker havde fået dem til at trække sig ud af kirkeaktivitet og søge ly i deres hjem – isoleret, alene og udelukket fra hverdagens liv og fællesskab.

Jeg følte en klar tilskyndelse til at parkere min bil og besøge Ben og Emily, selvom jeg var på vej til et møde. Det var en solrig eftermiddag. Jeg gik op til deres hoveddør og bankede på. Emily lukkede op. Hun genkendte mig, sin biskop, og udbrød: »Hele dagen har jeg ventet på, at telefonen skulle ringe. Men den har været tavs. Jeg håbede på, at postbudet ville komme med et brev, men han kom kun med regninger. Biskop, hvorfra vidste du, at det er min fødselsdag i dag?«

Jeg svarede: »Gud ved det, Emily, for han elsker dig.«

I den stille stue sagde jeg til Ben og Emily: »Jeg ved ikke, hvorfor jeg blev ledt herhen i dag, men vor himmelske Fader ved det. Lad os knæle og spørge ham hvorfor.« Det gjorde vi, og svaret kom. Emily blev bedt om at synge i koret, ja, endda stå for en solo ved den kommende wardskonference. Ben blev bedt om at tale til Det Aronske Præstedømme om en særlig oplevelse, han havde haft, hvor han var blevet reddet ved at lytte til Åndens tilskyndelser. Hun sang. Han talte. Hjerter blev trøstet, ved at Ben og Emily blev aktive igen. Fra den dag af og til de blev kaldt hjem, gik de aldrig glip af et nadvermøde. Åndens sprog var blevet talt. Det var blevet hørt. Det var blevet forstået. Hjerter var blevet rørt og liv reddet.

FOR DET ANDET, TAKNEMLIGHED TIL GUD FOR ET GODT LIV.

Mit andet eksempel drejer sig om afløsningen af en stavspræsident i Star Valley i Wyoming, den nu afdøde E. Francis Winters. Han havde tjent trofast i 23 år. Skønt han af natur var en beskeden mand, havde han været en kilde til styrke for alle i dalen. Bygningen var proppet til stavskonferencen. Hvert eneste hjerte syntes at udtrykke et tavst »tak« til denne ædle leder, som havde givet uselvisk af sit liv til gavn for andre.

Da jeg rejste mig for at tale efter reorganiseringen af stavspræsidentskabet, følte jeg mig tilskyndet til at gøre noget nyt. Jeg nævnte, hvor længe Francis Winters havde præsideret i staven; og så bad jeg alle dem, han havde velsignet eller bekræftet som børn om at rejse sig og blive stående. Derefter bad jeg alle de søskende, som præsident Winters havde ordineret, indsat, rådgivet eller velsignet om at rejse sig. Resultatet var gribende. Alle i forsamlingen stod op. Tårerne fik frit løb, tårer, der bedre end ord

udtrykte hjertets taknemlighed. Jeg vendte mig til præsident og søster Winters og sagde: »Vi er i dag vidner til Åndens tilskyndelse. Denne forsamlinger genspejler ikke blot den enkeltes taknemlighed, men også en taknemlighed til Gud for et godt liv.«

FOR DET TREDJE, VISHEDEN OM, AT VI IKKE VANDRER ALENE.

Stan, en af mine kære venner, blev ramt af kræft. Han havde været sund og rask, atletisk bygget og et aktivt menneske. Nu var han ikke i stand til at gå eller stå. Hans kørestol var hans hjem. De bedste læger havde tilset ham, og familie og venner havde opsendt bønner i håbets og tillidens ånd. Alligevel lå Stan stadig i sin seng på University Hospital.

En sen eftermiddag svømmede jeg i Deseret Gym og kiggede op i loftet, mens jeg rygcrawlede frem og tilbage. Stille, men dog tydeligt, dukkede denne tanke op i mit sind: »Her ligger du og svømmer ubekymret, mens din ven Stan ligger lammet.« Jeg følte tilskyndelsen: »Tag hen på hospitalet og giv ham en velsignelse.«

Jeg holdt op med at svømme, klædte mig på og skyndte mig hen til Stans hospitalsværelse. Hans seng var tom. En sygeplejerske sagde, at han sad i sin kørestol nede ved svømmebassinet og ventede på at komme i terapi. Jeg skyndte mig derned, og der sad Stan, helt alene, ved kanten til bassinets dybe ende. Vi hilste på hinanden og vendte tilbage til hans værelse, hvor han fik en præstedømmevelsignelse.

Langsomt, men sikkert vendte styrken tilbage til Stans ben. Til at begynde med kunne han stå på vaklende ben. Så lærte han at gå igen, skridt for skridt. Man skulle ikke tro, at Stan havde været så tæt på døden uden håb om helbredelse.

Senere talte Stan ved møder i Kirken og fortalte om Herrens godhed mod ham. Over for nogle afslørede han de dystre tanker, som havde opslugt ham den eftermiddag, hvor han sad i sin kørestol ved kanten af svømmebassinet.

Dystre tanker havde opslugt ham, mens han sad i sin kørestol ved kanten af bassinet. Det ville være så let at trille den forhadte kørestol ud i det dybe bassins stille vand. Så ville livet være forbi. Men netop i det øjeblik fik han øje på mig, sin ven.

Han havde følt sig dømt til et liv i fortvivlelse. Han fortalte, hvordan han havde overvejet mulighederne. Det ville være så let at trille den forhadte kørestol ud i det dybe bassin. Så ville livet være forbi. Men netop i det øjeblik fik han øje på mig, sin ven. Den dag erfarede Stan bogstaveligt, at vi ikke vandrer alene. Jeg lærte også noget vigtigt den dag: Man må aldrig nogensinde tilsidesætte en tilskyndelse.

Senere, da Stans yngste søn blev viet for al evighed og familien var samlet i Herrens hellige tempel, mindedes vi det mirakel, vi havde overværet. Vore rørte hjerter havde svært ved at udtrykke ordene, men den tavse taknemlighed udtrykte følelser, som ord ikke kan udtrykke.

Må vi i vores dagligdag lære at tale Åndens sprog. Må vi altid huske og reagere på Mesterens milde indbydelse: »Se, jeg står ved døren og banker på; hører nogen mig og åbner døren, vil jeg gå ind til ham« (Åb 3:20). Det er Åndens sprog. Han talte det. Han forkyndte det. Han levede det. Må enhver af os gøre det samme. □

FORSLAG TIL SAMTALEEMNER FOR HJEMMELÆRERNE

1. Kundskab og forståelse for Åndens sprog kommer til enhver, der af hele deres hjerte søger at kende Gud og holde hans bud.

2. Åndens trøst er uvurderlig på vores jordiske rejse.

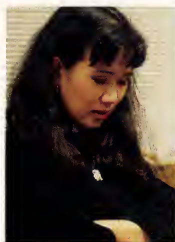
3. Det er sjældent, at Ånden kommunikerer med lysende skilte eller høj røst. Åndens sprog er snarere en stille, blid opmuntring af hjertet.

4. Når Ånden taler til os, adlyder kloge mænd og kvinder. Åndens tilskyndelser må ikke tilsidesættes.

Personlig åbenbaring

GAVEN, PRØVEN OG LØFTET

FOTO: WELDEN ANDERSEN

Bøn er en så altafgørende bestanddel af åbenbaring, at uden bøn vil sløret forblive lukket for dig. Lær at bede. Bed i dit sind og i dit hjerte. Bed på dine knæ.

Udvis tro, så vil din tro hele tiden styrkes og din kundskab om sandheden øges.

Præsident Boyd K. Packer
Fungerende præsident for De Tolv Apostles Kvorum

Jeg taler til Kirkens unge, som nu står over for de »hårde tider«, som apostlen Paulus profeterede ville komme i de sidste dage.[1]

For at berede jer på det og for at beskytte jer, vil jeg så klart, som jeg kan, fortælle jer, hvad jeg har erfaret om personlig åbenbaring.

DOBBELTVÆSENER

Du består af to dele – din jordiske krop, som er født af jordiske forældre og din udødelige ånd, som findes i den. Du er en af Guds sønner eller døtre.

Rent fysisk kan du se med dine øjne, høre med dine ører og røre og føle og lære. Ved hjælp af din forstand lærer du det meste af det, som du ved om den verden, vi lever i.

Men hvis du kun lærer ved forstanden, vil du aldrig kunne forstå Ånden og den måde, den virker på – uanset hvor meget du lærer om alt muligt andet.

Skriften lærer os, at store mænd ikke altid er vise.[2] Rent åndeligt kan du »få (din) dømmekraft ødelagt«, så du »altid vil lære, men aldrig lærer sandheden at kende.«[3]

Din ånd får erfaringer på en anden måde end dit intellekt.

For »det er den ånd, som er i mennesket, den Almægtiges ånde, der giver dem indsigt,«[4] og Kristi Ånd »giver hvert menneske, som kommer til verden, lys.«[5]

Jeg vil bruge ordene *se, høre* og *føle* til at forklare åbenbaring, men jeg vil anvende dem, sådan som de anvendes i skriften.

KRISTUS I GETSEMANE, AF HARRY ANDERSON

HELLIGÅNDENS GAVE

Efter dåben, under bekræftelsesordinansen, modtog du Helligåndens *gave.*

Skønt Helligånden kan inspirere alle mennesker, giver gaven ret til at have den som sin »stadige ledsager.«[6] Det er »gennem den Helligånds kraft (at du) kan … kende sandheden i alle ting.«[7]

Vi har fået at vide, at »engle taler gennem den Helligånds kraft.«[8] Vi har endda fået at vide, at når vi taler ved Helligåndens kraft, taler vi »med engles tunger.«[9]

BØN

Du har din handlefrihed, og inspiration flyder ikke – ja, *kan* måske ikke tilflyde dig – medmindre du beder om det, eller en anden beder for dig.

Intet budskab i skrifterne gentages oftere end opfordringen til eller befalingen om at bede – at adspørge Gud.

Bøn er så vigtig en bestanddel af åbenbaring, at uden bøn vil sløret forblive lukket for dig. Lær at bede. Bed ofte. Bed i dit sind og bed i dit hjerte. Bed på dine knæ.

BEGYND DER, HVOR DU ER NU

Du skal begynde der, hvor du er nu. Bed, selvom du er som profeten Alma, da han var ung og ulydig, eller hvis du er som den stivnakkede Amulek, som »havde … kendskab til disse ting, og alligevel … ikke … ville anerkende dem.«[10]

Bøn er *din* personlige nøgle til himlen. Låsen er på din side af sløret.[11]

STUDÉR

Men det er ikke alt. Til en, som troede, at åbenbaring ville tilflyde ham uden nogen form for indsats, sagde Herren:

»Se, du har ikke forstået det ret. Du har troet, at jeg ville give dig, uden at du selv gjorde dig nogen anstrengelse, blot du bad.

Men jeg siger dig: Du må udtænke det i dit eget sind, og da må du adspørge mig, om det er rigtigt; og dersom det er rigtigt, vil jeg bevirke, at dit hjerte brænder i dig, og derved skal du fornemme, at det er rigtigt.«[12]

Denne brænden i hjertet er ikke en rent fysisk følelse. Det minder mere om et varmt lys, der skinner i dit indre.

Det er meget svært at beskrive Helligåndens tilskyndelser for en, der ikke har oplevet dem. Sådanne tilskyndelser er meget personlige![13]

DEN STILLE, SAGTE STEMME

Helligånden taler med en stemme, som man *føler* snarere end at *høre* den. Den beskrives som en »stille, sagte stemme.«[14] Og skønt vi taler om at »lytte« til Åndens hvisken, så beskriver man oftest en åndelig tilskyndelse med ordene: »Jeg fik en *følelse* af …«

Profeten Joseph Smith forklarede: »Et menneske kan drage nytte af at lægge mærke til den første tilkendegivelse af åbenbaringens ånd; f.eks. når du føler den rene intelligens flyde ind til dig, kan den give dig visse tanker og ideer pludseligt, så at du – ved at lægge mærke dertil – kan finde dem opfyldt samme dag eller snart … det, som blev fremlagt for jeres sind og forstand af Guds Ånd, vil gå i opfyldelse, og ved således at lære Guds Ånd at kende og forstå den, kan du vokse ind i og med åbenbaringens princip, indtil du bliver fuldkommen i Kristus.«[15]

Åbenbaring kommer som ord, vi *føler* snarere end *hører.* Nephi fortalte sine ulydige brødre, som blev hjemsøgt af en engel: »I har mistet evnen til at *fornemme,* så at I ikke kan forstå hans ord.«[16]

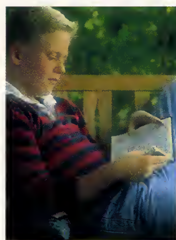
Skriften er fyldt med udtalelser som: »Sløret blev borttaget fra vort sind, og vor forstands øjne åbnedes,«[17] eller »jeg vil tale til dig i din sjæl og i dit hjerte,«[18] eller »jeg har oplyst din forstand,«[19] eller »udtal de tanker, som jeg indgiver jer i hjertet.«[20] Der er hundredvis af vers, som taler om åbenbaring.

Præsident Marion G. Romney sagde med et citat fra profeten Enos: »Og medens jeg således kæmpede i ånden, se, da kom Herrens røst igen

VEJEN TIL EMMAUS, AF ROBERT ZUND

»De sagde til hinanden: 'Brændte vore hjerter ikke i os, mens han talte til os på vejen og åbnede Skrifterne for os?'« (Luk 24:32).

»Men se, jeg siger dig: Du må udtænke det i dit eget sind, og da må du adspørge mig, om det er rigtigt; og dersom det er rigtigt, vil jeg bevirke, at dit hjerte brænder i dig, og derved skal du fornemme, at det er rigtigt« (L&P 9:8).

til mig.«[21] Enos fortæller så, hvad Herren indgød i hans sind.

»Det,« sagde præsident Romney, »er en meget almindelig åbenbaringsmåde. Det dukker op i ens sind som ord og sætninger. Jeg er personlig bekendt med den form for åbenbaring.«[22]

Vi søger ikke efter opsigtsvækkende oplevelser. Præsident Spencer W. Kimball talte om mange, som »ikke har øre for åndelige budskaber ... når de kommer på ganske almindelig vis ... Hvis man forventer det opsigtsvækkende, vil man måske ikke være lydhør over for den stadige strøm af åbenbaret kommunikation.«[23]

TILSKYNDELSER

Åndens stemme taler blidt og tilskynder dig til at gøre eller sige noget, eller også advarer den dig mod noget.

Hvis du ignorerer eller tilsidesætter disse tilskyndelser, vil Ånden forlade dig. Det er dit valg – din handlefrihed.

TRO

Strømmen af åbenbaring afhænger af din tro. Du udøver tro ved at få dit sind til at anerkende de sandheder, som *du* ikke med fornuften alene kan bevise.[24]

Den første udøvelse af din tro bør gælde din anerkendelse af Kristus og hans forsoning.

Når du sætter evangeliske principper på prøve ved at tro uden at vide, vil Ånden begynde at undervise dig. Langsomt vil din tro erstattes af kundskab.

Du bliver i stand til at skelne eller se med åndelige øjne.

Udvis tro, så vil din tro hele tiden styrkes og din kundskab om sandhe-

Udvis tro, så skal vil din tro hele tiden styrkes, din kundskab om sandheden øges og dit vidnesbyrd om Forløseren blive som en »levende kilde« (L&P 63:23).

den øges og dit vidnesbyrd om Forløseren, om opstandelsen og om genoprettelsen blive som »en levende kilde, der vælder op til evigt liv.«[25] Du kan så modtage vejledning i alle dine daglige beslutninger.

VISDOMSORDET

Din krop er et redskab for dit sind. Det er i dine følelser, at ånden og kroppen er tættest på at blive ét. Hvad du lærer åndeligt afhænger til en vis grad af, hvordan du behandler din krop. Det er derfor, at visdomsordet[26] er så vigtigt.

De vanedannende stoffer, som forbydes af den åbenbaring – te, kaffe, spiritus og tobak – forstyrrer den sårbare åndelige kommunikation, nøjagtig som andre vanedannende stoffer gør.

Lad være med at ignorere visdomsordet, for det kan koste dig de »store skatte af kundskab, ja, endog skjulte skatte,«[27] som loves dem, der efterlever det. Og som en yderligere velsignelse opnår man et godt helbred.

MUSIK

Gør god musik af enhver art til en del af din tilværelse.

Og erfar så, hvilken forbindelse der er mellem hellig musik og åbenbaring. Herren har sagt: »Min sjæl fryder sig i *hjertets* sang, ja, de retfærdiges sang er som en bøn til mig, og den skal besvares med velsignelser på deres hoveder.«[28]

Verdslig musik kan være inspirerende i klassisk eller populær forstand, men den vil ikke berede dit sind på at blive belært af Ånden, sådan som hellig musik gør.

Apostlen Paulus rådede efeserne til at lade sig »fylde af Ånden, *tal til hinanden* med salmer og åndelige sange, syng og spil *af hjertet* for Herren.«[29]

ÆRBØDIGHED

Præludier, som spilles med ærbødighed, er næring for ånden. De indbyder til inspiration. Det er et tidspunkt til, som digteren sagde, at »ransage sit bryst … og adspørge sit hjerte om, hvad det ved.«[30] Du må aldrig forstyrre præludiet for andre, for ærbødighed er af afgørende betydning for åbenbaring. »Stands,« sagde Herren, »og forstå, at jeg er Gud.«[31]

Og nu en advarsel! Visse former for musik er åndeligt ødelæggende. I unge mennesker ved, hvad slags musik det er. Tempoet, lyden og den livsstil, som disse kunstnere står for, skubber Ånden bort. Det er langt farligere, end I tror, for det kan ødelægge jeres åndelige sanser.

FRISTELSE

Hør nu godt efter, unge mennesker! Inden jeg siger mere om personlig åbenbaring, er jeg nødt til at sige

Ligesom Satan fristede Jesus, vil han søge at føre alle på vildspor. Hvis du nogensinde modtager en tilskyndelse til at gøre noget, som du ikke føler dig godt tilpas med, noget, som du i dit *sind* ved er forkert, så lad være med at følge den!

noget så klart, at I ikke kan misforstå det: »Der er mange falske ånder.«[32] Der kan være falske åbenbaringer, tilskyndelser fra djævelen, fristelser! Så længe I lever, vil den onde prøve at lede jer på vildspor på den ene eller den anden måde.

»Thi på denne måde virker djævelen; han tilskynder ingen til at gøre godt, nej, ikke een, ej heller gør hans engle, ej heller gør de, som underkaster sig ham.«[33]

Profeten Joseph Smith sagde, at »intet skader menneskenes børn mere end af være under indflydelse af en falsk ånd, når de tror, at de har Guds ånd.«[34]

Det syvende kapitel i Moroni i Mormons Bog fortæller dig, hvordan du kan prøve åndelige tilskyndelser. Læs det omhyggeligt – igen og igen.

Ved at få erfaringer og til tider begå fejl lærer du at følge disse tilskyndelser.

Hvis du nogensinde modtager en tilskyndelse til at gøre noget, som du ikke føler dig godt tilpas med, noget,

som du i dit *sind* ved er forkert og i modstrid med retfærdighedens principper, så lad være med at følge den!

KIRKEN

Herren åbenbarer sin vilje i drømme og syner, gennem sendebude og engle, ved sin egen røst eller ved sine tjeneres røst.[35] »Enten ved min egen røst,« sagde han, »eller mine tjeneres, thi det er det samme.«[36]

Herrens hus er et ordens hus. Profeten Joseph Smith sagde, at »det er i modstrid med Guds plan, at noget medlem af Kirken eller nogen anden modtager instruktioner og belæringer for dem, som står over dem i myndighed.«[37]

Du kan modtage åbenbaring for dig selv, som forælder kan du modtage åbenbaring for din familie, eller du kan modtage åbenbaring for dem, du har ansvaret for som leder eller lærer, når du er blevet behørigt kaldet og indsat.

Hvis man bliver kritisk og nages af negative følelser, vil Ånden vige bort. Og først når man omvender sig, vil Ånden vende tilbage. Det er min erfaring, at inspirationens kanaler altid følger den orden. Du kan trygt følge dine ledere.

TALSMANDEN

Tro nu ikke, at du vil blive skånet for sorger, skuffelser, fiasko eller frygt. Den slags kommer til alle. De har betydning for vores prøvestand her.

Når du rammes af svære prøvelser, vil du forstå, hvorfor Helligånden også kaldes Talsmanden.

Du må møde livet og ledes af Ånden uden på forhånd at vide, hvad du skal gøre, ligesom Nephi gjorde.[38]

Du har måske endnu ikke et sikkert vidnesbyrd om, at Jesus er Kristus. Udvis tro og stol på dem, der har det vidnesbyrd.

Jeg har det sikre vidnesbyrd. Det fik jeg i min ungdom. Når tvivlen kom over mig, støttede jeg mig til min seminarlærers vidnesbyrd. Skønt *jeg* ikke *vidste* det, så vidste jeg på en eller anden måde, at *han vidste det.*

Herren har sagt:

»Elsker I mig, så hold mine bud;

og jeg vil bede Faderen, og han vil give jer en anden talsmand, som skal være hos jer til evig tid:

sandhedens ånd, som verden ikke kan tage imod, fordi den hverken ser eller kender den. I kender den, for den bliver hos jer og skal være i jer.

Jeg vil ikke efterlade jer faderløse; jeg kommer til jer.«[39]

Jeg bærer vidnesbyrd om Åndens kraft og takker Gud for, at denne uforlignelige gave er blevet skænket til jer, vores unge, så den kan lede jer frem til et lykkeligt liv. □

Fra en tale ved oktoberkonferencen 1994.

NOTER

1. 2 Tim 3:1
2. Se Job 32:9.
3. 2 Tim 3:7.
4. Job 32:8.
5. L&P 84:46.
6. L&P 121:46.
7. Moroni 10:5; se også 2 Nephi 32:5.
8. 2 Nephi 32:3.
9. 2 Nephi 31:13; 32:2.
10. Alma 10:6.
11. Se Åb 3:20.
12. L&P 9:7-8; fremhævelse tilføjet.
13. Se 1 Nephi 14:28-30; 2 Nephi 32:7; Alma 12:9-11.
14. L&P 85:6.
15. *Profeten Joseph Smiths lærdomme,* s. 178.
16. 1 Nephi 17:45; fremhævelse tilføjet.
17. L&P 110:1.
18. L&P 8:2.
19. L&P 6:15.
20. L&P 100:5.
21. Enos 1:10.
22. Conference Report, april 1964, s. 124.
23. *Teachings of Spencer W. Kimball,* red. Edward L. Kimball, 1982, s. 457.
24. Se Alma 32:27-28, 38.
25. L&P 63:23; se også Joh 4:14; Jer 2:13.
26. Se L&P 89.
27. L&P 89:19.
28. L&P 25:12; fremhævelse tilføjet.
29. Ef 5:18-19; fremhævelse tilføjet.
30. William Shakespeare, *Lige for lige,* 2. akt, scene 2.
31. Sl 46:11.
32. L&P 50:2; se også vers 3.
33. Moroni 7:17.
34. *Profeten Joseph Smiths lærdomme,* s. 246.
35. Se L&P 43:25.
36. L&P 1:38.
37. *Profeten Joseph Smiths lærdomme,* s. 23.
38. Se 1 Nephi 4:6.
39. Joh 14:15-18.

FOTO: WELDEN ANDERSEN; MODELFOTO

LÆG KRÆNKELSERNE BAG DIG

Susan Ternyey

Frelseren engagerede sig i andres liv – også når det gjorde ondt, når de misforstod ham, ja, endog når de forkastede ham. Det kan være svært at glemme krænkelserne, når folk behandler os uvenligt. Men med en smule øvelse kan vi følge Frelserens eksempel og gøre godt, selv mod dem, der har såret os eller som tilsyneladende ikke bryder sig om os (se ApG 10:38; Matt 5:43-48).

Følgende liste kan hjælpe os til at se tingene i det rette lys, når vi står i situationer, hvor vi er fristet til at fælde en hård dom snarere end at udvise venlighed.

- Sårede vedkommende mig med vilje eller var det uoverlagt?
- Er det sandt, hvad vedkommende siger? Hvad kan jeg lære af denne situation, og hvordan kan jeg forbedre mig – selv om vedkommende var uvenlig?
- Er der formildende omstændigheder, som kan have fået vedkommende til at handle ubetænksomt?
- Er det muligt, at vedkommende ikke har udviklet den situationsfornemmelse og takt, som normalt kommer med erfaringen?
- Hvad ønsker Frelseren, at jeg skal gøre?

I de fleste tilfælde kan vi ikke afgøre, hvordan et andet menneske føler eller reagerer, men vi kan selv vælge, hvordan vi vil opføre os over for vedkommende. Når vi er blevet såret og føler os fristet til at reagere med vrede, bør vi huske på, at hvis vi vil følge Kristus må vi overvinde vrede og bortforklaringer og i stedet være rar og venlig, uanset hvordan vi har det. Lad os ikke glemme: »Alt formår jeg i (Kristus), der giver mig kraft« (Fil 4:13).

Når vi følger Frelserens eksempel, hjælper han os med at ændre vores perspektiv, os selv og vores evne til at overskue problemerne. □

EN LANDSBY-FOTOGRAFS DRØM

Nelson Wadworth

Han var »mormonbiskop med fotografiapparat«, denne slanke landsbyfotograf med det krøllede hår fra Springville i Utah, og omkring århundredeskiftet kunne man se ham bumpe rundt på Utahs støvede landeveje i sin hestevogn. Hans transportable mørkekammertelt var et velkendt syn i de små byer i regionen. Han virkede som fotograf i Salt Lake City så tidligt som 1877; i Manti i Utah i 1881; og han »tog stadig billeder« i sit atelier i Springville i Utah, da døden indhentede ham i 1928. Han efterlod en rig arv bestående af mere end 30.000 glasplade-negativer og tryk.

I løbet af sit liv var George Edward Anderson (1860–1928) både ægtemand, far, biskop, missionær, rejsende og et fotografisk geni, der ofte rejste omkring uden penge, men udelukkende levede af sit håndværk. Han var en af de mest produktive og kunstneriske fotografer, der nogensinde har stillet skarpt på Utahs landskaber, men han havde en drøm om at blive mere end det.

Hvordan drømmen egentlig opstod, er der ingen, der ved, men bror Anderson havde en vision om et historisk arkiv, som levende kunne fortælle Kirkens historie i billeder med et minimum af ord. Han mente, at sådanne fotografier ville være et uvurderligt missionærredskab, som kunne vække tusinder, ja, måske millioner af menneskers interesse for Kirken.

Men hvordan skulle disse billeder fremstilles? Hvis han dog bare kunne studere de egne, hvor profeten Joseph Smith var blevet født, hvor han modtog sine syner og åbenbaringer, hvor han byggede byer, og hvor han til sidst udgød sit blod! Sådan en rejse ville tage mange år og kræve noget andet, som var helt uopnåeligt, nemlig penge.

Muligheden for sådan en rejse meldte sig i 1907. Kort efter at bror Anderson var blevet afløst som biskop for sit ward i Springville i Utah, blev han kaldet på mission til England. For at komme dertil skulle han rejse gennem områder, der havde spillet en rolle i Kirkens historie. Han fik tilladelse til at gøre ophold og fotografere de historiske steder, så derfor besøgte og fotograferede han Nauvoo, Kirtland, Independence, New York, Vermont, Pennsylvania og mange andre steder. Hans billeder viser, hvordan disse steder så ud lige efter århundredeskiftet, og de er

Til venstre: I 1907 trådte ældste Anderson ind i den hellige lund nær Palmyra i staten New York og bad om inspiration til at finde det rigtige sted til sit fotografi. Da han vandrede op over et lille højdedrag, fandt han stedet. Silhuetterne af de bagfra oplyste træer med drengen, der står i lysningen nedenfor, dannede rammen om et af de stærkeste og mest dramatiske billeder fra fotografens karriere.

Herover: Et familieportræt, taget mens George Edward Anderson var biskop, kort før han rejste på mission til England.

Fra venstre: Søster Olive Lowry Anderson, Edda, G. Lowry, biskop Anderson og Eva.

endnu mere interessante, fordi de også rummer glimt af de mennesker, som boede der på det tidspunkt.

På vej hjem fra sin mission stoppede ældste Anderson igen og tog flere billeder af steder med betydning for Kirkens historie. Og selv efter at være vendt hjem til Springville var han grebet af et ønske om at dokumentere Kirkens historie. Mens han var i Arizona i 1928 for at fotogra-

Herover øverst: Ældste Anderson valgte en smuk, klar dag tidligt på foråret til at følge i profeten Joseph Smiths fodspor ned ad den lille vej, som førte til den grønne skov nær Palmyra i New York. Han skabte et smukt komponeret billede af tre små drenge med den hellige lunds træer som baggrund. *Herover:* Susquehanna-floden i Harmony i Pennsylvania, hvor Joseph Smith og Oliver Cowdery modtog Det Aronske Præstedømme og blev døbt. *Øverst til højre:* Joseph og Lucy Mack Smiths gård nær Palmyra i New York. *Til højre:* Højen Cumorah nær Palmyra i New York, hvor Mormons Bogs plader blev vist til Joseph Smith.

fere opførelsen af templet der, blev han syg og vendte hjem tidligere end planlagt. Han døde den 9. maj 1928 i Springville i Utah.

Efter George Edward Andersons begravelse skrev Eva Crandall, en ung nabo, om »vores landsbyfotograf« i en lokal avis:

»De egne, han rejste i, var hellige for ham. Jeg kan næsten høre ham sige: 'Jeg må have et billede af dette hellige sted ... Når jeg vender tilbage, vil alt have forandret sig. Nogle af disse gamle bygningsværker vil være væk. Hvem vil ellers se dem, som jeg ser dem nu?'«

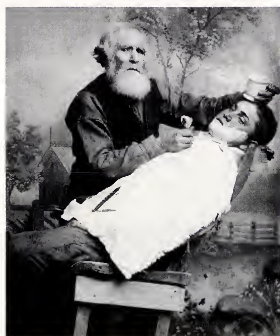
Nogle af oplysningerne i denne artikel stammer fra Rell G. Francis, The Utah Photographs of George Edward Anderson, *1979; og Richard Neitzel Holzapfel, T. Jeffrey Cottle og Ted D. Stoddard, red.,* Church History in Black and White, *1995.*

Herover: Nauvoo House, molen og færgelejet for enden af Main Street i Nauvoo i staten Illinois. *Til venstre:* Templet i Kirtland og kirkegården i Kirtland i staten Ohio. *Øverst til højre:* I 1907 besøgte missionærer og medlemmer Mansion House i Nauvoo i Illinois, hvor profeten Joseph Smith boede det sidste år af sit liv. *Til højre:* Carthage-fængslet i Carthage i Illinois, hvor profeten Joseph og hans bror Hyrum blev myrdet af en pøbelhob.

Nedenfor: James Walker, landsbybarberen i Mt. Pleasant i Utah, viser, hvordan han holdt brødrene glatbarberede.
Til højre: Jex & Sons kostefabrik i Spanish Fork i Utah i 1896.

Herover: Når George Edward Anderson fotograferede pionerernes dagligliv, opfordrede han familierne til at fremvise nogle af deres ejendele. Denne uidentificerede familie i Castle Gate i Utah fremviser gyngestole ved døren til deres solide hus, en babystol, en hest og, ved et tilfælde, nyvasket tøj, der tørrer i solen.

JEX & SONS
BROOM FACTORY

Øverst til højre: Mrs. Albert Manwaring og hendes børn i Springville i Utah i 1903. Albert Manwaring modtog en kopi af dette familieportræt, mens han tjente som missionær i England. *Til højre:* Stanley Gardners jernbanesjak i Indianola i Utah i 1900. *Nedenfor:* De overlevende mormonpionerer fra 1847 på 50 års dagen for deres ankomst til dalen. Om dette fotografi, der er taget for 100 år siden, den 24. juli 1897, skrev Edda Anderson: »Da far tog et af sine mest elskede billeder af Utah-pionererne ... sagde flere andre fotografer, at det ikke kunne lade sig gøre, det ville være helt nytteløst at forsøge. Han ville aldrig kunne få alle de gamle mennesker samlet længe nok, men han gjorde det, og hvert eneste ansigt, selv dem omme bag i, står så tydeligt, at man let kan genkende hver eneste af dem.« ☐

STJERNEN

BØRNESTJERNEN

146. ÅRGANG JESU KRISTI KIRKE AF SIDSTE DAGES HELLIGE JUNI 1997

Jesus Kristus underviser og beder med nephiterne

De nephiter, der havde set Jesus Kristus, fortalte deres venner, at han ville vende tilbage næste dag. En stor mængde mennesker gjorde deres bedste for at være der, hvor Jesus ville vise sig næste dag. 3 Nephi 19:1-3

Næste morgen underviste Nephi og de andre disciple mængden, som var samlet, og bad om, at de måtte modtage Helligånden.
3 Nephi 19:4-9

Nephi gik ned i vandet og blev døbt. Derefter døbte han de andre disciple.
3 Nephi 19:10-12

ILLUSTRERET AF JERRY THOMPSON

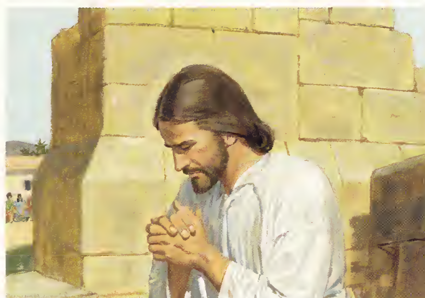
Efter at disciplene var blevet døbt, modtog de Helligånden. De syntes at være omgivet af ild, og engle kom ned fra himlen og betjente dem.
3 Nephi 19:13-14

Mens englene var hos disciplene, kom Frelseren og stod blandt dem.
3 Nephi 19:15

Jesus Kristus bad nephiterne om at knæle på jorden. Så gav han sine disciple besked på at bede.
3 Nephi 19:16-18

Jesus gik lidt væk fra skaren, knælede ned og bad til sin himmelske Fader.
3 Nephi 19:19-20

Kristus takkede vor himmelske Fader for, at han havde givet Helligånden til disciplene. Han bad om, at Helligånden også måtte blive givet til dem, der ville tro på hans disciples ord. 3 Nephi 19:20-21

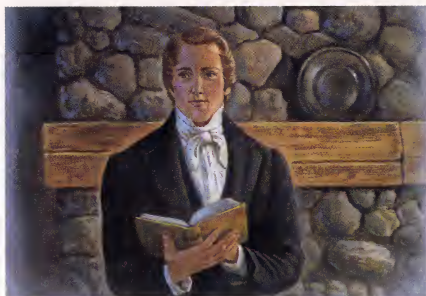

Jesus velsignede sine disciple, mens de bad. Han smilede til dem. De var lige så hvide som Frelserens ansigt og tøj.
3 Nephi 19:25

Jesus bad igen for sine disciple. Han var meget tilfreds med deres tro.
3 Nephi 19:29, 35

Kristus fortalte folket, at de skulle holde op med at bede, men at de altid skulle bede i hjertet. Så gav han dem atter nadveren.
3 Nephi 20:1-5

Ingen havde taget brød eller vin med, men Frelseren fremskaffede det på mirakuløs vis.
3 Nephi 20:6-7

Jesus Kristus fortalte nephiterne, at hans evangelium ville blive bragt tilbage til jorden i de sidste dage.
3 Nephi 21:1-3, 7-9

Han sagde, at de skulle studere skrifterne. Han bad Nephi om at skrive, at lamaniten Samuels profetier var blevet opfyldt.
3 Nephi 23:1, 7-13

Frelseren underviste folket ud fra skrifterne. Han sagde, at de skulle belære hinanden om det, som han havde lært dem.
3 Nephi 23:14

Kristus steg til himmels igen, og hans disciple underviste folket. De, der troede på dem, blev døbt og modtog Helligånden.
3 Nephi 26:15-17

Nephiterne begyndte at adlyde alle Jesu Kristi bud.
3 Nephi 26:19-21 □

Den kloge mand og den ukloge mand

ILLUSTRERET AF RICHARD HULL

Kvikt ♩= 112–120

G D D7 G D7 G

1. En klog mand byg - ged' hus på *klip - pe - grund,* en klog mand byg - ged' hus på *klip - pe - grund,* en klog mand byg - ged' hus på *klip - pe - grund,* og *reg* - nen strøm - med' ned.
2. Og *reg - nen strøm - med'* ned, og *stor - men* peb, og *reg - nen strøm - med'* ned, og *stor - men* peb, og *reg - nen strøm - med'* ned, og *stor - men* peb, men hu - set det stod fast.
3. En u - klog byg - ged' hus på *san - det* jord, en u - klog byg - ged' hus på *san - det* jord, en u - klog byg - ged' hus på *san - det* jord, og *reg - nen strøm - med'* ned.
4. Og *reg - nen strøm - med'* ned, og *stor - men* peb, og *reg - nen strøm - med'* ned, og *stor - men* peb, og *reg - nen strøm - med'* ned, og *stor - men* peb, og hu - set *skyl - led' bort.*

Bevægelser:	
Klippegrund	Sæt den højre knytnæve solidt i venstre hånd.
Regn	Løft hænderne højt op i luften, og lad fingrene spille ned som regn.
Storm	Løft armene højt op i luften, og bølg fra side til side.
Sand	Vift med fingrene og bevæg armene frem og tilbage foran kroppen.
Skylled' bort	Vift med fingrene og "stød" hænderne væk fra kroppen.

Matt 7:24–27
Helaman 5:12

Tekst og musik: Folkesang

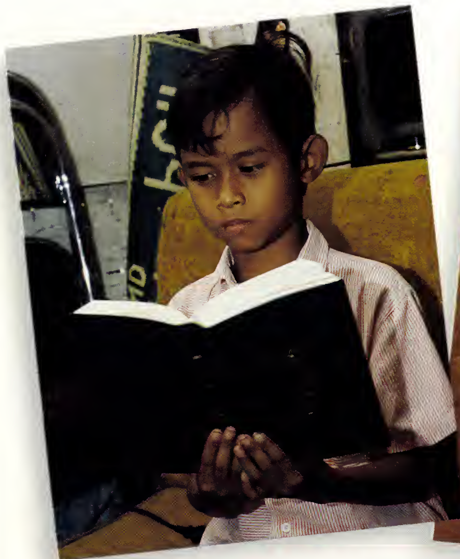
KRISTIAN NEFI OG ERNAWATI SUHARTO

FRA YOGYAKARTA I INDONESIEN

Miles T. Tuason
FOTO: DINO V. PANTI

Når man første gang møder Kristian Nefi og Ernawati Suharto, virker de stille og lidt generte. Men når man har talt lidt med dem, opdager man, at de er ligesom alle andre sidste dages hellige børn verden over – ivrige efter at fortælle historier og glade for at tale om evangeliet.

Nefi (10) og hans søster Ernawati (9) bor på hovedøen Java i byen Yogyakarta, som er Indonesiens kongelige hovedstad. Yogyakarta er sultanen af Javas hjemby, og de fleste af de mennesker, som bor her, er muslimer. Denne smukke del af Indonesien har mange attraktioner – lige fra Yogyakartas unikke cykeltaxaer, der kaldes *becaks,* til de storslåede, århundredgamle templer i det nærliggende Borobudur. Mange

mennesker fra hele landet besøger Nefis og Ernawatis hjemby, især under de muslimske højtider.

Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige er lille i Indonesien, og de fleste medlemmer bor på øen Java. Nefi og Ernawati kan lide at gå i kirke hver søndag med deres familie, og de passer ofte deres fem mindre søskende.

Deres far hedder Suharto (nogle indonesiske fædre har kun et navn, og det bliver så familiens efternavn), og deres mor hedder Mukimah.

Nye venner spørger ofte Nefi ud om hans navn, fordi de synes, det lyder usædvanligt. »Når de spørger mig om det,« siger Nefi, »så fortæller jeg dem, at da min far blev medlem af Kirken, gav missionærerne ham Mormons Bog og fortalte ham historien om Nephi.« Han tilføjer: »Jeg kan godt lide at være opkaldt efter Nephi, for han var en modig og god mand.« Nefi er så stolt af sit navn, at hans yndlingssang er *»Kitah Kitab Mormon«* – det er »Mormons Bog fortæller« på bahasa, som er Indonesiens nationalsprog.

Ernawati har et typisk indonesisk navn, men hun har også en yndlingsperson fra skrifterne. »Jeg holder af Johannes Døber, især historien om, hvordan han døbte Frelseren.« Både Nefi og Ernawati holder af at læse historier fra Mormons Bog og Bibelen og at forstille sig, hvordan profeterne levede, som nu Johannes Døber, der boede i ørkenen og spiste græshopper og vilde biers honning. Ernawati elsker også at synge, og hun er taknemlig for, at hun kan udtrykke sin taknemlighed til sin himmelske Fader på den måde. Hendes yndlingssang er »Min himmelske Fader elsker mig.«

Efter skoletid og i frikvartererne leger Suharto-børnene *gobak sodor,* en lokal leg, som mange af deres venner også holder af. Ernawati forklarer: »Vi deler et område op i felter, og så gælder det om at bevæge sig gennem felterne med en sten som spillebrik. Vi morer os med at se, hvem der vinder.« Ligesom andre børn holder Nefi også af at lege med legetøjsbiler, og Ernawati kan lide at lege med sine dukker. Som snack elsker Nefi at gumle på ostekugler, der kaldes *chiki.* Ernawati elsker en helt speciel slags pommes frittes, der kaldes *lempeng,* og som er lavet af søde kartofler i stedet for almindelige kartofler.

Nefi og Ernawati ved, at de vil få mange forskellige oplevelser, når de vokser op, men fordi de ønsker at følge Jesu Kristi lærdomme, vil de være gode eksempler for deres søskende og venner. □

***Modstående side:* Nefi og Ernawati. *Øverst til venstre:* Cykeltaxaerne, *becaks,* som folk benytter, er et almindeligt syn i Indonesien. *Øverst til højre:* Familien Suharto. *Nedenfor:* Ernawati og Nefi.**

VÆLG DET RETTE GENNEM STUDIUM OG BØN

Karen Ashton

»Rådfør dig med Herren i alle dine gerninger, og han vil vejlede dig til det gode; ja, når du lægger dig om aftenen, da læg dig for Herren, så han kan våge over dig, medens du sover; og når du står op om morgenen, da lad dit hjerte være fuldt af taksigelse til Gud« (Alma 37:37).

Du kan træffe mange vigtige valg i dit liv. Du kan vælge at holde budene. Du kan vælge af adlyde dine forældre. Du kan vælge dine venner og de aktiviteter, du vil deltage i. Du kan vælge, om du vil tage imod en kaldelse til at tage på mission. Du kan beslutte, hvordan du vil behandle andre, og om du vil adlyde loven. Alle disse valg er vigtige, og du vil blive holdt ansvarlig for dem.

Din himmelske Fader elsker dig og ønsker, at du skal træffe de rette valg, fordi det vil velsigne dit liv og gøre dig lykkelig. Han vil gerne hjælpe dig, men han vil aldrig vælge for dig eller tvinge dig til at træffe et valg. Han har givet dig handlefrihedens dyrebare gave, som er magten til at træffe dine egne valg.

Når du skal træffe en vigtig beslutning, kan du udtænke den i dit eget sind (se L&P 9:8). Tænk grundigt over dine valgmuligheder. Spørg dine forældre og ledere om hjælp og vejledning. Find ud af, hvad din himmelske Fader allerede har sagt om dette valg i skrifterne. Gransk det, som profeterne har sagt om det. Forestil dig, hvad konsekvenserne af hver valgmulighed vil være og lav en liste over gode og dårlige konsekvenser.

Når du synes, at du har fundet den bedste løsning, så bed til din himmelske Fader. Fortæl ham, hvad du føler og forklar grunden dit valg. Bed ham om at hjælpe dig til at forstå, om dit valg er gavnligt for dig.

Når du har bedt oprigtigt, skal du tænke over, hvad du føler. Måske føler du en varm, fredfyldt følelse i hjertet. Du føler måske, at du bør gå videre med din beslutning. Hvis du føler dig forvirret eller nervøs, må du hellere overveje din beslutning en gang til. Disse følelser kommer fra din himmelske Fader (se L&P 9:8-9).

Instruktioner

I det første felt i labyrinten på den modsatte side skriver du et valg, som du må træffe. Følg instrukserne, mens du bevæger dig gennem labyrinten. I det sidste felt skriver du så den beslutning, som du har truffet.

Forslag til fællestid

1. Tal med børnene om nogle af de svære valg, som de skal træffe, når de bliver ældre – for eksempel valg med hensyn til uddannelse, kærester, mission, ægteskab og arbejde. Drøft det råd, som Herren gav til Oliver Cowdery i L&P 9, og hvordan de kan anvende det i deres liv.

2. Vis et billede af den første åbenbaring. Tal om Joseph Smiths ønske om at slutte sig til den rigtige kirke og om, hvordan vor himmelske Fader besvarede hans bøn. Del børnene op i tre grupper. Giv hver gruppe et stykke papir med navnet på en profet og en skriftstedshenvisning. Lad hver gruppe læse og drøfte deres historie for at finde ud af, hvilket svært valg eller problem, den profet stod overfor, og hvordan Gud svarede ham gennem bøn. Eksempler: Alma (Mosiah 26:1-15, 29, 36-37); Mosiah (Mosiah 28:1-8); hærføreren Moroni, gennem profeten Alma (Alma 43:15-17, 23-24).

3. Forklar, at mange af de sange, som vi synger i Primary, faktisk er bønner. I de sange beder vi vor himmelske Fader om at velsigne og hjælpe os. Lad pianisten spille et par strofer fra en eller flere sange om bøn. Lad børnene gætte, hvad sangen hedder, lad dem synge den og så nævne den velsignelse, som de bad om i sangen. □

START

Det valg, jeg skal træffe:

Gå tilbage og se, hvad profeterne har sagt!

Gå tilbage og spørg dine forældre om dit valg!

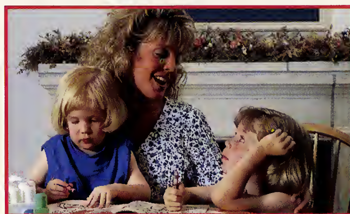

FOTO: WELDEN ANDERSON

Mine forældre siger følgende om mit valg:

Jeg vil bede om mit valg.

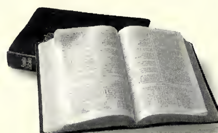
Gå tilbage og bed om dit valg!

FOTO: JED CLARK

Profeterne har sagt følgende om det valg:

Gå tilbage og se, hvad skrifterne siger om dit valg!

Skrifterne siger følgende om det valg:

Jeg har truffet dette valg:

____

____

SLUT

OPDAGELSE

FORFØLGELSE I MISSOURI

Sherrie Johnson

I 1831 var de fleste af de sidste dages hellige i USA samlet på to steder, nemlig Kirtland i staten Ohio og Jackson County i staten Missouri. I 1833 blev de hellige i Jackson County jaget bort fra deres hjem. De slog sig midlertidigt ned i Clay County og Ray County i Missouri, hvor de lokale indbyggere hjalp de forhutlede medlemmer. Men i 1836 var stemningen meget anspændt, fordi indbyggerne her var bekymrede over, at flere og flere sidste dages hellige slog sig ned i området. Der blev dannet to nye counties eller amter til Kirkens medlemmer nemlig Caldwell og Daviess, idet man håbede, at man ved at skille mormoner og ikke-mormoner kunne undgå stridigheder.

Så i 1838, da de hellige i Kirtland blev jaget ud af deres hjem i Ohio, rejste de også til Missouri. Ikke-mormonerne i Missouri blev opskræmt, da de så, at der hver uge kom flere hundrede nye medlemmer af Kirken til området. Mange folk i Missouri frygtede, at de mange sidste dages hellige ville overtage den politiske og økonomiske magt i deres stat.

Der opstod også stridigheder, fordi Herren havde åbenbaret for Joseph Smith, at Det Ny Jerusalem skulle

Da de sidste dages hellige familier blev jaget ud af Ohio, pakkede de deres ejendele, *til venstre,* og flyttede til Missouri. Men i Missouri blev de igen truet af anti-mormonske bander, *herover.*

Da Missouris guvernør Lilburn Boggs udstedte en udryddelsesordre mod mormonerne, *herover,* forlod 1500 sidste dages hellige deres hjem. Nogle samledes ved Haun's Mill. Der blev de angrebet af statsmilitsen, *herunder.*

bygges i Missouri. Da nogle af Kirkens medlemmer pralede af, at Zion skulle grundlægges i Missouri, frygtede de gamle indbyggere for, hvad der skulle ske med dem og deres hjem. Nogle af dem troede, at mormoner ville jage dem bort, så de besluttede at jage de hellige ud.

I oktober 1838 var forfølgelserne taget til i en sådan

FOTO: WELDEN ANDERSON, TAGET UNDER INDSPILNINGEN AF KIRKENS FILM *LEGACY.*

Missouris statsmilits indtog den sidste dages hellige by Far West. Profeten og andre af Kirkens ledere blev anholdt og fængslet.

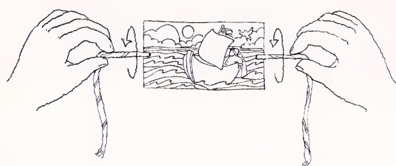
grad, at mange mente, at der ville udbryde borgerkrig. Efter et slag mellem de hellige og statsmilitsen ved Crooked River, gav Missouris guvernør, Lilburn W. Boggs, Kirkens medlemmer skylden for sammenstødet og udstedte en udryddelsesordre. Ordren lød: »Mormonerne skal betragtes som fjender og skal om nødvendigt udryddes eller jages ud af staten for almenvellets skyld. Deres misgerninger overgår enhver beskrivelse« (*Kirkens historie i tidernes fylde*, s. 201).

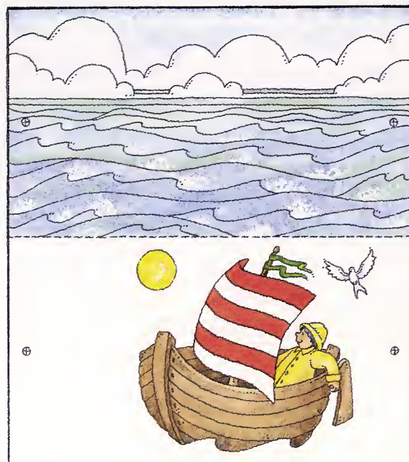
Joseph Smith rådede alle de medlemmer, som boede i Missouri, til at søge beskyttelse i Far West eller Adam-ondi-Ahman. Men Jacob Haun, der var leder for bosættelsen ved Haun's Mill, ønskede ikke at forlade sin ejendom. Han rådede de andre, der boede der, til at blive boende. De kunne forsvare sig, hvis det blev nødvendigt.

Den 30. oktober nærmede en bande på 240 mænd sig Haun's Mill for at iværksætte guvernørens udryddelsesordre. Da de angreb, søgte bosættelsens mænd dækning i smedjen, mens kvinder og børn flygtede ind i skoven. Et af Kirkens medlemmer viftede med sin hat og bad om fred, men pøblen skød ham bare ned. Pøblen skød også på de ubevæbnede kvinder og børn. Mindst 17 mennesker blev dræbt ved Haun's Mill, og 13 andre blev såret.

Spændingen steg også i Far West. Statsmilitsen indtog byen. I november 1838 blev mange af Kirkens ledere anholdt og fængslet. Joseph Smith og andre brødre blev ført til Liberty-fængslet, hvor de tilbragte fire hårde måneder. Mens de sad der, gjorde resten af de hellige sig parat til at forlade Missouri og flytte til Illinois. Men selv mens de beredte sig på at forlade deres hjem, blev mange af dem generet af pøbelbander.

Gennem hele denne svære tid efterlevede de hellige budene og bad om hjælp og beskyttelse. De vidste, at hvis de ville forblive trofaste og lydige, så ville Herren våge over dem. □

ILLUSTRERET AF DENISE KIRBY

SEJL MED BÅDEN

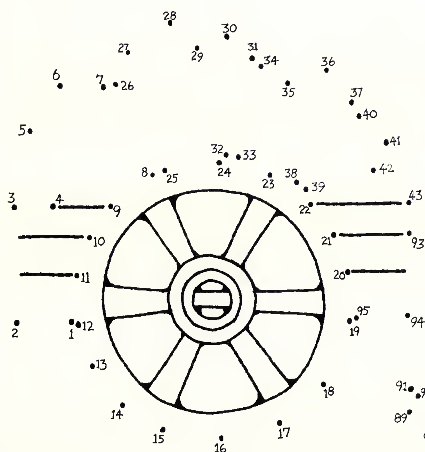
For at skabe dette optiske bedrag skal du bruge noget tyndt karton, lim, saks, en hullemaskine og to korte stykker snor eller to elastikker.

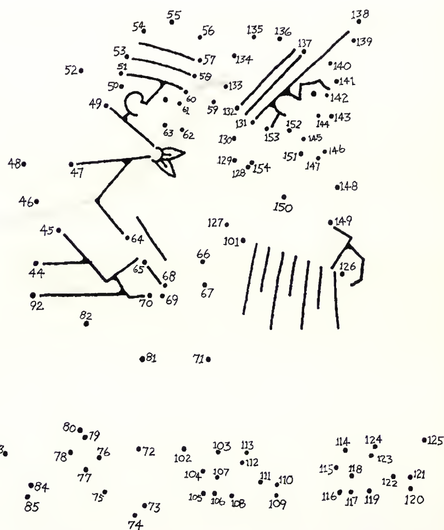
1. Lim billedet på karton.
2. Klip billedet ud langs de fuldt optrukne linjer. Fold det langs den stiplede linje.
3. Lav huller, der hvor det er angivet.
4. Bind en elastik eller snor fast i hvert hul.
5. Hold en snor eller elastik i hver hånd og drej billedet frem og tilbage, så ser det ud, som om båden sejler på vandet.

FRA PRIK TIL PRIK

Dick Brown

Denne tegning består af to dele: 1–95 og 101–154.

V Æ D

Donna Gamache
ILLUSTRERET AF PAUL MANN

Allerede inden løbet begyndte, vidste jeg, at det ville blive hårdt. Et seks kilometer langt terrænløb gennem sandbakkerne. Der var masser af op- og nedture og steder, hvor ens fødder sank ned i sandet og sinkede en.

Jeg vidste, at det ville blive svært, fordi jeg havde hjulpet min far med at mar-

D E L Ø B E T

kere ruten to dage før. Han er gymnastiklærer på min skole. Det er hans opgave at lægge og markere ruten til det årlige skoleterrænløb.

»Det skal være hårdt, men retfærdigt, David,« sagde han til mig, mens vi bandt blå bånd fast langs ruten. »Der kommer både gode løbere og løbere, som kun deltager for at få fri fra skole. Ruten skal være hård nok til at udfordre de seriøse løbere.« Han smilede til mig og sagde: »Du ville heller ikke have, at det blev alt for let, vel?«

Jeg smilede tilbage og rystede på hovedet. Det var det første år, hvor jeg deltog i løbet. Hvert år havde jeg hørt far tale om det, og jeg havde hørt de ældre elever på skolen sige, at det var dødhårdt. Jeg var ivrig efter at deltage.

Jeg er i fin form, tænkte jeg. Jeg havde trænet i seks uger, og mine ben og lunger føltes rede nu. Til gymnastik kunne jeg let slå de andre på tre-kilometerdistancen, men vi havde endnu ikke løbet de fulde seks kilometer. Det og sandbakkerne kunne gøre udslaget. Og selvfølgelig deltog der jo også elever fra fem andre skoler. Jeg havde hørt rygter om, at en af de andre skoler havde en rigtig god løber i min kategori.

Da vi stillede op til dystens første løb, vidste jeg, hvem det var. Hans klassekammerater kaldte ham Mike og heppede på ham. Jeg var fast besluttet på at slå ham, selv om han var mindst 15 centimeter højere end mig. Det betød at han også havde længere ben. Jeg skulle nok tage fire skridt for at dække den afstand, som han klarede med tre!

Ruten begyndte med en stejl skråning beklædt med små egetræer. »Hvorfor har du valgt at starte her?« havde jeg spurgt far, da vi markerede ruten. »Vil du skræmme alle væk fra med det samme?«

»Ja, det var meningen!« Han smilede, mens han forklarede, at den egentlig årsag var, at han ville få løberne til at sprede sig, i stedet for at klumpe sig sammen. »På den måde undgår vi, at de støder ind i hinanden.«

På vej op ad »Hjerteknuserbakken« forstod jeg, hvad han mente. Det varede ikke længe før alle, inklusive mig, måtte nøjes med at gå op! Oppe på toppen begyndte jeg at løbe igen. Kun en løber – Mike – var foran mig, da jeg løb ned ad den klart markerede rute på den anden side. Jeg gjorde ikke noget forsøg på at indhente ham. Denne strækning var kortere, men meget stejlere, så jeg havde travlt med at styre mine ben.

Nede for enden af bakken fladede ruten ud og snoede sig mellem nogle popler. Så drejede den skarpt til højre gennem en gitterport, inden den fortsatte langs en bæk den næste halve kilometer. Da vi drejede væk fra bækken, havde Mike et forspring på små hundrede meter og løb i et godt tempo. Resten af løberne lå så langt bagude, at jeg ikke kunne se nogen af dem.

Vi var nået over halvvejs, og jeg begyndte at spekulere på, om jeg ville være i stand til at indhente Mike. Mine ben løb næsten af sig selv, men hans ben syntes at få ham til at svæve op ad bakkerne. Selv ikke sandbankerne sinkede ham ret meget.

Jeg begyndte at hive efter vejret. Jeg overvejede at gå lidt, men jeg ville ikke lade Mike få et endnu større forspring. Mine klassekammerater regnede med, at jeg ville vinde, og selv far havde antydet, at det ville være rart at se mit navn på pokalen. Jeg tvang mig selv til at løbe videre.

Så satte Mike pludselig farten ned og så sig fra side til side, som om han var faret vild. *Han er nået dertil, hvor stien deler sig,* tænkte jeg. *Han ved ikke, hvad vej han skal.*

Ruten gik til højre, men han drejede til venstre og satte farten op igen.

Jeg indhenter ham! tænkte jeg straks. *Hvorfor følger han ikke båndene?*

Kort efter var jeg fremme ved det sted, hvor han var drejet galt. Der var ikke noget bånd, selvom jeg havde set far binde et fast her. Jeg løb et par skridt i den rigtige retning, og der lå det. Det var faldet ned på jorden og lå næsten skjult i græsset.

Han finder snart ud af, at han er løbet forkert, tænkte jeg og løb et par skridt mere. Men det var næsten, som om jeg kunne høre fars stemme: »Det er vigtigt at vinde, men det er ikke det vigtigste.«

Jeg stoppede op. »Mike!« råbte jeg højt. »Du løber den gale vej.«

»Fupper du mig?« råbte han og vendte sig.

»Nej, jeg gør ej,« råbte jeg. »Se selv. Her er båndet.« Jeg holdt det op og bandt det så fast til en gren, så de næste løbere kunne se det.

Jeg ventede på, at Mike var løbet forbi mig, og da han igen var 100 meter foran, begyndte jeg at løbe. Jeg vidste, at jeg alligevel havde fordelen, for jeg havde hvilet mig lidt, og jeg havde ikke løbet lige så langt som han. Jeg trak vejret lettere, og jeg mindskede langsomt afstanden mellem os.

Mike løb op over den sidste bakke. I det fjerne kunne jeg høre jublen, da tilskuerne fik øje på ham. Jeg nåede op på bakketoppen og så, at han kun var 15 meter foran mig.

Jeg indhenter ham, tænkte jeg. Han vaklede næsten, og jeg tvang mine ben til at løbe endnu hurtigere.

Afstanden blev mindre. Mike så sig tilbage, fik øje på mig og brugte sine sidste kræfter. Han løb over målstregen en meter foran mig.

Jeg gik langsomt rundt for at få pusten igen. Far stod henne ved målstregen og noterede navnene på løberne, når de passerede mål. Han så på mig og rakte tommelfingeren i vejret. Jeg vidste, at han ikke havde noget imod, at mit navn ikke kom på pokalen – men det havde nu været rart.

Da jeg så, at Mike var kommet til hægterne igen, gik jeg hen for at lykønske ham. »Flot løbet,« sagde jeg, »men bare vent til næste år!«

Han så forbløffet på mig. »Hvorfor gjorde du det?«

»Hvilket?«

»Hvorfor kaldte du mig tilbage? Og du gav mig et forspring.«

Jeg trak på skuldrene. »Det var kun retfærdigt,« sagde jeg. »Du var foran, og båndet var faldet ned, men jeg kendte jo ruten.«

»Men du kunne have vundet.«

»Det ville ikke have været rigtigt,« sagde jeg. »Ikke på den måde. Du ville have gjort det samme.«

»Det ved jeg nu ikke,« sagde Mike og smilede lidt usikkert. »Men jeg ville søreme håbe, at jeg havde gjort det.«

»Jeg kan kun sige,« sagde far, da han kom hen til os, »at i mine øjne er I begge vindere!« □

DANISH 97986 110

VISDOM VED LYDIGHED

»Nogle gives visdomsord gennem Guds Ånd« (L&P 46:17).

Som dreng voksede Frelseren, »blev stærk og fyldt med visdom, og Guds nåde var over ham« (Luk 2:40). Ligesom Frelseren kan også vi fyldes med visdom. Trofast lydighed mod evangeliets principper vil hjælpe os til at modtage visdommens gave og bevare den gennem hele vores liv.

LYDIGHED ER BEGYNDELSEN TIL VISDOM

Visdom består i at kende vor himmelske Faders bud og efterleve dem. Alma gav sin søn Helaman dette råd: »O, min søn, husk at lære visdom i din ungdom; ja, lær i din ungdom at holde Guds bud« (Alma 37:35). Det er en livslang proces at opnå visdom i alle ting. Når vi konstant stræber efter at adlyde de bud, vi har modtaget, har vi det løfte, at vi vil gå frem i visdom, »linie på linie, bud på bud« (2 Nephi 28:30).

En familie opnåede visdom ved at adlyde præsident Ezra Taft Bensons råd om at studere Mormons Bog. Eftersom de havde fire små børn, var de til at begynde med kun i stand til at læse en halv side i Mormons Bog hver dag. Med den hastighed tog det dem seks måneder at læse Første Nephi. Men fem år senere sad de uden for templet i Alberta og læste det sidste kapitel i bogen, mens de ventede på, at genindvielsesceremonien skulle begynde. Faderen mindes: »Vi så hverken engle eller hørte stemmer, men vi følte Helligåndens rolige, fredfyldte og kærlige nærhed.« De takkede for de velsignelser, som de havde modtaget gennem deres studium – »velsignelser i form af større tro, styrke i modgang og større kærlighed og fred i (deres) hjem« (*Stjernen*, juni 1996, s. 44).

VISDOM KOMMER TIL DEN YDMYGE

Visdommens gave kommer til dem, der ydmygt søger den. »Lad ham, der er uvidende, samle visdom ved at ydmyge sig og påkalde Herren sin Gud …

Thi min Ånd er sendt til verden for at oplyse de ydmyge og de angergivne« (L&P 136:32-33).

En ung kvinde opnåede en større forståelse af et vigtigt evangelisk princip, mens hun deltog i en institutklasse. Dagens lektion fik hende til at indse, at hun ikke fuldstændig havde omvendt sig fra sine tidligere overtrædelser. Hun følte Helligåndens påvirkning og vidste, at hun måtte være lydig og bekende sine overtrædelser, men hun var bange for at tale med sin biskop om det.

Mens hun ydmygt bad, dukkede ordene fra en salme op i hendes sind: »Frygt ej, jeg er med dig, vær kun ved godt mod! Thi jeg er din Gud og vil være dig god« (»Så sikker en grundvold,« *Salmer og sange*, nr. 38). Således oplyst og trøstet gik hun til biskoppen og begyndte sin omvendelsesproces.

Det er værd at bemærke, at genoprettelsen begyndte, da den 14-årige Joseph Smith læste løftet om, at der loves visdom til dem, der vil »bede i tro, uden at tvivle« (Jak 1:6). Han stolede på løftet og søgte ydmygt visdom – og han erfarede, ligesom også vi kan gøre det, at et menneske, »som fattes visdom, kan bede til Gud og få svar, og uden bebrejdelse« *(Joseph Smith – Historie 1:26)*.

- *Hvad er forskellen på Guds visdom og verdens visdom?*
- *Hvordan kan et menneske opnå visdommens gave?* ☐

ILLUSTRERET AF DIKAYL DUNKLEY

Da han talte om Gud,

Natalya Vladimirovna Leonova
ILLUSTRERET AF LARRY WINBORG

Skønt vi havde et dejligt bibliotek i mit barndomshjem i Moskva i Rusland, så rummede det dog ikke en Bibel. Og selvom jeg som voksen begyndte at tænke på Gud og prøvede at undgå at synde, så gik jeg dog sjældent i kirke, og jeg ejede stadig ikke en Bibel.

Men jeg var tilfreds med mit liv. Min mand og jeg havde en god familie. Vi opdrog to døtre. Den ældste giftede sig, og vi glædede os over vores første barnebarns fødsel.

Men så døde min mand, og min verden ændrede sig. I min store sorg begyndte jeg at håbe, at vi måske ikke ville være skilt for evigt, men at vi på en eller anden måde ville mødes igen i vort himmelske liv.

Selvom min mand ikke havde troet på Gud, var han veluddannet og

forstod jeg det

intelligent. Han havde læst Bibelen og var velbevandret i den. Han var et godt menneske, der gav, hvad han havde til andre. Jeg havde ofte grebet mig selv i at mene, at han var bedre end jeg var.

Der gik mange måneder efter min mands død, hvor jeg stadig ikke kunne finde trøst. Jeg blev rådet til at gå i kirke for at mindske sorgen i mit hjerte. Henne i den lokale kirke traf jeg en ung præst. Efter at have fortalt ham lidt om mig selv bad jeg ham om at bede for min mand. Men han sagde, at fordi min mand ikke havde troet på Gud og ikke var døbt, kunne han ikke bede for ham. Jeg ville aldrig få min mand at se mere, sagde han. Det ønskede jeg ikke at tro på, men jeg kunne ikke helt fornægte det. Præsten tog mit sidste håb fra mig. I stedet for at få det bedre, fik jeg det værre.

Netop på dette tidspunkt – ved en ren tilfældighed, det var i hvert fald hvad jeg troede – overtalte min yngste datter mig til at lade nogle forskere fra Logan i Utah bo hos os. De var i Rusland for at installere udstyr på rumstationen Mir. Vi blev gode venner, og hver gang de kom til Moskva, boede de hos os.

Selvom jeg ikke var særlig god til engelsk, så forstod jeg alt, hvad han sagde, når han talte om Gud.

De fik mine tanker væk fra min sorg, men de var alligevel opmærksomme på den. Da Gail Bingham, en af forskerne, så mine tårer, prøvede han at trøste mig: »Hvorfor græder du?« spurgte han. »Hvad kan du gøre? Ved du ikke, at Gud har taget din mand op til sig? Din mand var et intelligent og godt menneske. Du vil helt sikkert få ham at se igen.«

Selvom jeg ikke var særlig god til engelsk, så forstod jeg alt, hvad han sagde, når han talte om Gud.

Kort efter sendte bror Bingham missionærerne ud for at besøge mig. Til at begynde med virkede deres bønner og vidnesbyrd sære, og jeg følte kun en moderlig omsorg for dem. Jeg tænkte på deres mødre – hvad de måtte føle, når de sendte deres sønner og døtre til vores kolde Rusland, så langt hjemmefra. Jeg nærede et ønske om at bespise og trøste dem.

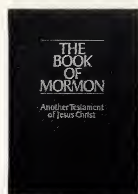
Men det viste sig snart, at det ikke var missionærerne, men mig, der havde brug for hjælp. Jeg havde levet hele mit liv uden en rigtig kundskab om Gud og hans Søn Jesus Kristus, og jeg var bange for at åbne mit hjerte. Men langsomt, over en periode på et år, hvor missionærerne blev ved med at undervise mig, og hvor jeg begyndte at gå i kirke hver uge, vendte jeg mig mere og mere til Gud. Min tunge sorg blev lettet.

Endelig den 10. december 1995 døbte bror Bingham mig. Nu ved jeg, at skønt vi kan komme ud for sorger og besværligheder, såsom vore kæres død, så giver Herren os styrke til at udholde sådanne vanskeligheder. For mig er den styrke lig med den tro, som kommer af endelig at have Herren i mit liv – og kundskaben om, at jeg gennem templets ordinanser kan være sammen med min mand igen. □

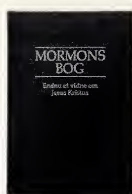
Forfatteren (i midten) ved sin dåb. Ved siden af hende står datteren Tatiana og bror Bingham. Yderst til højre og yderst til venstre står fuldtidsmissionærerne, søster Kellie Ann Dryden og Marintha R. Robinson.

Foto venligst udlånt af forfatteren

Engelsk, 1830 (1982)

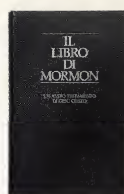
Dansk, 1851 (1949)

Fransk, 1852

Tysk, 1852 (1980)

Italiensk, 1852 (1995)

Maori, 1889

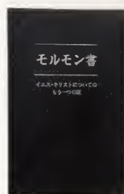
Hollandsk, 1890

Samoansk, 1903

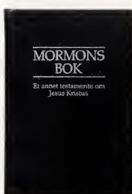
Tahitiansk, 1904

Japansk, 1909 (1995)

Tongansk, 1946

Norsk, 1950

Finsk, 1954

Kinesisk, 1965

Rarotongansk, 1965

Indonesisk, 1977

Kroatisk, 1979

Fijiansk, 1980

Katalansk, 1981

Islandsk, 1981

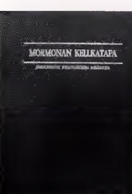
Vietnamesisk, 1982

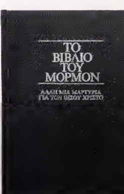
Kekchi, 1983

Arabisk, 1986

Aymara, 1986

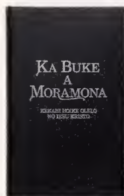

Græsk, 1987

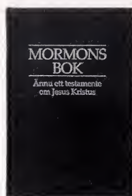
»I SIT EGET SPROG«

Kai A. Andersen

FOTO: WELDEN ANDERSEN; *JOSEPH SMITH OVERSÆTTER GULDPLADERNE,* AF ROBERT T. BARRETT

Hawaiiansk, 1855

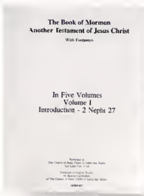
Svensk, 1878

Spansk, 1886 (1992)

Tjekkisk, 1933

Braille – engelsk, 1936 (1994)

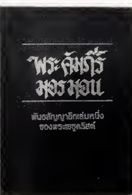
Portugisisk, 1939 (1995)

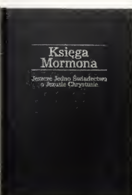
Koreansk, 1967

Afrikaans, 1972

Thai, 1976

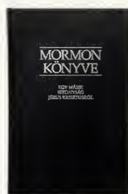
Polsk, 1981

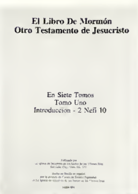
Russisk, 1981

Hindi, 1982

Ungarsk, 1991

Braille – spansk, 1995

Ilokano, 1995

»Jeg ville have været glad ved at høre,« sagde profeten Joseph Smith, »at den var blevet trykt på alle jordens forskellige sprog« (*Profeten Joseph Smiths lærdomme*, s. 176).

Skønt Mormons Bog endnu ikke er trykt på alle jordens mange sprog, så skrider oversættelserne frem, efterhånden som Kirken vokser overalt i verden. Ved begyndelsen af 1997 var Mormons Bog i trykken på 87 forskellige sprog: 40 udgaver af den komplette Mormons Bog og 47 udgaver med uddrag fra Mormons Bog.

På denne liste er ikke medregnet fire komplette udgaver, som ikke længere trykkes, nemlig walisisk (1852) engelsk deseret-alfabet (1869), tyrkisk med armensk skrift (1906) og vestarmensk (1937). Der findes nu en udgave med uddrag fra Mormons Bog på tyrkisk med romerske bogstaver og en udgave på vest-armensk.

I begyndelsen af 1997 udkom en udgave med uddrag af Mormons Bog på den filip-

De 40 oversættelser af Mormons Bog med årstal for den oprindelig udgivelse og nyeste revision.

FOTO: JED CLARK

Vi vil fortsætte med at oversætte Mormons Bog, så flere og flere af vor himmelske Faders børn kan få mulighed for at læse og forstå »den mest korrekte bog på jorden.« De 47 nuværende udgaver af uddrag fra Mormons Bog med angivelse af den oprindelige udgivelsesdato.

pinske dialekt waray-waray. I mellemtiden er udgaver med uddrag på andre sprog blevet udvidet til oversættelser af hele Mormons Bog. I 1997 går flere nyoversatte udgaver – deriblandt udgaver med uddrag af Mormons Bog på nye sprog, samt revisioner af eksisterende udgaver – i trykken.

Selvom Ånden kan overskride sprogbarrierer, så opnås en forståelse af Mormons Bog – dens ånd og evangeliske budskab – nu engang bedst på ens eget sprog. Herren har sagt: »Thi det skal ske på den dag, at enhver skal høre evangeliets fylde i sit eget sprog af dem, som er ordineret til denne myndighed gennem Talsmandens betjening, der er udgydt over dem for at åbenbare Kristus« (L&P 90:11).

Mormons Bog, som foreligger i Braille-skrift for engelsk- og spansktalende, bliver nu også udgivet på videobånd for hørehæmmede. I begyndelsen af 1997 var de første syv af 11 videobånd med Mormons Bog på amerikansk tegnsprog færdige. Jeg har hørt om en bror, som for nylig blev aktiv i Kirken igen, fordi tegnsprogsbåndene øgede hans forståelse af evangeliet og de principper, som forkyndes i Mormons Bog.

Der lægges et stort arbejde i udgivelsen af Mormons Bog på nye sprog for at sikre, at den nye udgave er tro mod den engelske original, som blev oversat »ved Guds gave og kraft« (L&P 135:3; se også Mormons Bogs titelblad). Nogle sprogudgaver er blevet revideret med årene for at give læserne en forbedret oversættelse.

Det er processer, som er meget tidskrævende. Oversættelsen begynder ikke, før man har kaldet kompetente og værdige personer, som taler det pågældende sprog, til at tjene som oversættere. Udgivelsen af Mormons Bog på et nyt sprog omfatter ikke bare oversættelsen, men også en gennemgang af teksten af kirkeledere med en stærk evangelisk baggrund. Denne proces sikrer, at oversættelsen ligger så tæt som muligt op ad ånden og betydningen af den engelske udgave.

Den letteste måde at erhverve sig et eksemplar af Mormons Bog på dit eget eller et fremmed sprog er ved at henvende sig til Kirkens distributionscentre. Hvis det nærmeste distributionscenter ikke ligger inde med et eksemplar af Mormons Bog på et givent sprog, så kan den bestilles hjem. Hvis du vil have fat i en Mormons Bog til en bekendt i et fremmed land, kan du overveje at lade fuldtidsmissionærerne i det område bringe den ud, hvis vedkommende er indforstået med det.

Mormons Bog er, som profeten Joseph Smith sagde, »vor religions slutsten« (*Lærdomme*, s. 232). Eftersom lydighed mod dens forskrifter vil bringe os nærmere Gud end nogen anden bogs lærdomme vil, vil vi fortsætte med at oversætte Mormons Bog, så flere og flere af vor himmelske Faders børn vil få mulighed for at læse og forstå »den mest korrekte bog på jorden« (*Lærdomme*, s. 232). □

Bror Andersen er fra Slagelse og emigrerede som dreng sammen med sine forældre til USA. Han er chef for Kirkens koordination af udgivelser af skriften og anden produktion.

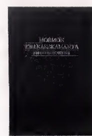

Cakchiquel, 1978

Quechua – Peru, 1979

Quiche, 1979

Bulgarsk, 1980

Navajo, 1980

Quichua – Ecuador, 1980

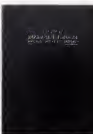

Kuna, 1981

Niueansk, 1981

Quechua – Bolivia, 1981

Rumænsk, 1981

Cambodjansk, 1982

Guarani, 1982

Laotisk, 1982

Swahili, 1982

Tamil, 1982

Vest-armensk, 1983

Kinesisk – forenklede tegn, 1983

Efik, 1983

Haitiansk creole, 1983

Hmong, 1983

Kisii, 1983

Mam, 1983

Maya, 1983

Persisk, 1983

Sinhala, 1983

Tyrkisk – romersk alfabet, 1983

Marshallesisk, 1984

Bengalsk, 1985

Bislama, 1985

Malagasisk, 1986

Akan-fante, 1987

Paiamento, 1987

Pohnpeiansk, 1987

Tagalog, 1987

Trukesisk, 1987

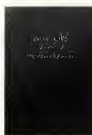

Zulu, 1987

Gilbertesisk, 1988

Lingala, 1988

Palauansk, 1988

Shona, 1988

Urdu, 1988

Chamorro, 1989

Cebuano, 1992

Hiligaynon, 1994

Pampango, 1994

Tzotzil, 1994

Waray-waray, 1996

Den levende profets ord

Råd og vejledning fra præsident Gordon B. Hinckley

ANDRE TROSSAMFUND

»Vi anerkender det gode i alle mennesker. Vi anerkender det gode i alle kirker, i deres indsats for at forbedre menneskeheden og belære om de principper, som fører til et godt, stabilt og produktivt liv! Til alle mennesker overalt siger vi: 'Kom med alt det gode, som I har, og lad os føje mere til. Det er det princip, vi arbejder ud fra'« (interview i filippinsk fjernsyn, den 30. april 1996).

KIRKEN OG POLITIK

»Kirken støtter ikke noget bestemt politisk parti eller nogen politisk kandidat, ej heller tillader vi, at Kirkens bygninger eller faciliteter benyttes til politiske formål. Vi mener, at Kirken bør holde sig uden for politik, medmindre det gælder moralske emner. Og når det gælder moral, forventer vi at kunne fremkomme med vores synspunkt. Men når det gælder dagligdags politiske betragtninger, søger vi som kirke at holde os udenfor, mens vi samtidig opfordrer vore medlemmer til, som borgere, at udøve deres politiske rettigheder som enkeltpersoner. Og vi mener også, at det er i enhver god regerings interesse at tillade religionsfrihed. Vores officielle erklæring lyder: 'Vi kræver ret til at dyrke den almægtige Gud i overensstemmelse med vor egen samvittigheds bud og indrømmer alle mennesker den samme ret, lad dem tilbede hvorledes, hvor eller hvad de vil' (11. trosartikel)« (pressekonference i Tokyo i Japan, den 18. maj 1996).

VORES ANSVARLIGHED OVER FOR GUD

»Jeg takker Herren for Jesu Kristi evangeliums grundvold. Det er fra den, vi får vores styrke. Den er vores tros kilde. Den er kilden til vores forståelse af det guddommelige. Det er det, der giver vores liv indhold …

Vi er sønner og døtre af Gud, den evige Fader. Har I nogensinde tænkt over, hvad det vil sige? At enhver af os rummer noget guddommeligt? Og det uanset vores hud- eller hårfarve. Enhver af os fødes til denne verden med en guddommelig fødselsret som Guds sønner og døtre. Og lige så sikkert som vi er Guds sønner og døtre, vil vi en dag skulle aflægge regnskab for ham for den måde, hvorpå vi har levet vores liv. Vil vi bare være en smuk rose et par dage, eller vil vi være plantet i Jesu Kristi evangeliums evige sandheder? Mine brødre og søstre, hvor er jeg dog taknemlig for Jesu Kristi evangelium, som vi kan bore vores rødder ned i og suge styrke fra. Under de omstændigheder har livet mening. Livet bliver en mission, snarere end en karriere. Vi skal udrette mere end bare at tjene til livets ophold. Vi skal leve for at tjene« (fireside i Fukuoka i Japan, den 19. maj 1996).

PRÆSTEDØMMETS VELSIGNELSER

»Hvor er det dog en vidunderlig velsignelse, at enhver mand, som bærer Det Melkisedekske Præstedømme kan lægge sine hænder på hovedet af sin hustru eller sine børn, når de har brug for en velsignelse. Og til de kvinder, som er til stede, vil jeg sige: I nyder store velsignelser i det præstedømme, som jeres mænd bærer. Enhver mand, der ærer sit præstedømme, vil være en bedre ægtemand, en bedre far og en bedre mand. Hvor er det dog en pragtfuld velsignelse, at et af de storslåede formål med genoprettelsen af Herrens værk var, at enhver måtte kunne tale i Guds navn, han, som er verdens Frelser« (fireside i Pusan i Korea, den 21. maj 1996).

VORES HELLIGE ANSVAR

»Hvor har vi dog et stort ansvar! Ifølge den Almægtiges

FOTOGRAFI AF PRÆSIDENT HINCKLEY: JED CLARK; ILLUSTRERET AF GREGG THORKELSON

åbenbaringer afhænger hele verdens skæbne af os. Vi kan ikke spilde tiden. Vi kan ikke leve uretfærdigt. Vi kan ikke lade vores tanker dvæle ved umoralske ting. Vi må yde vores bedste, I og jeg, fordi Gud vor evige Faders forhold til sine børn her på jorden afhænger af, at de tager imod det, som vi belærer dem om ifølge hans vidunderlige ord« (konference i Taiwan Taipei Missionen, den 24. maj 1996).

GIFT JER INDEN FOR TROEN

»I unge mænd bør forelske jer i sidste dages hellige piger. Og I unge piger bør forelske jer i sidste dages hellige drenge. I vil blive lykkeligst, hvis I gør det. I vil blive lykkelige, fordi I vil forstå hinanden og værdsætte hinandens værdier, og I vil være taknemlige hele jeres liv, hvis I gør det« (fireside i Cebu i Filippinerne, den 31. 1996).

LØSNING PÅ FATTIGDOMSPROBLEMET

»Jeg har grædt, når jeg har set den fattigdom og de lidelser, som folk i denne del af verden lider under. Jeg føler med dem. Jeg kender ikke nogen anden løsning på problemet end Jesu Kristi evangelium. Jeg tror, at det er det eneste, der kan hjælpe dem og velsigne deres liv. Hvis de, skønt de lever i fattigdom og elendighed, kan se hen til Gud med håb og tro, vil det kunne styrke dem i deres trængsler. Desuden tror jeg af hele mit hjerte, at hvis de vil tage imod evangeliet og efterleve det og betale deres tiende og offerydelser, selvom de ikke er store, så vil Herren holde sit ældgamle løfte, og de vil have ris i deres skåle, tøj på kroppen og tag over hovedet. Jeg ser ingen anden løsning. De har brug for en kraft, der er stærkere end nogen jordisk kraft, til at løfte og hjælpe dem« (møde for missionærer i Cebu Missionen i Filippinerne, den 1. juni 1996). □

IS

LAND

SAGAEN FORTSÆTTER

DeAnne Walker

For mere end 1100 år siden slog vikinger sig ned på en isoleret ø midtvejs mellem Nordamerika og Europa, lige syd for polarcirklen. Det var Island – et både ugæstfrit og smukt sted. Livet har ikke været let for disse første bosættere, mens de måtte udholde det barske vejr og kæmpe for at tæmme den vilde natur.

Alle de nordiske lande havde et fælles sprog dengang, og mange historier, eller *sagaer* om de heroiske begivenheder omkring koloniseringen af Island blev nedskrevet. Vor tids islændinge, der stadig taler stort set det samme sprog som deres vikingeforfædre, kan læse disse middelaldersagaer uden større besvær.

Meget lidt har forandret sig i Island. Livet er stadig ikke let, men nu udspiller en ny saga sig – et andet kapitel i dette lands historie er ved at blive skrevet.

I 1851, for næsten 150 år siden, blev den gengivne Jesu Kristi evangelium prædiket for første gang i Island. Kirken blomstrede en tid, men i 1914, efter en periode med svær forfølgelse, blev missioneringen standset. Det var ikke før 1977, at ældste Joseph B. Wirthlin, der dengang var medlem af De Halvfjerds, officielt indviede landet til evangeliets forkyndelse. I dag arbejder en forholdsvis lille gruppe trofaste sidste dages hellige på at holde budene og dele evangeliet med deres venner og naboer.

***Til venstre:* En regnbue indrammer de farverige bygninger i Reykjavik. *Til højre:* Efter sin dåb i 1976 blev Sveinbjörg Gudmundsdóttir oversætter for Kirken. Hendes første opgave var at oversætte Mormons Bog.**

FOTO: DEANNE WALKER OG JANET THOMAS, UNDTAGEN HVOR ANDET ER ANGIVET

FOTOS VENLIGST UDLÅNT AF BÁRDUR A. GUNNARSSON

Øverst til højre: **Bárdur A. Gunnarson og hans familie blev beseglet til hinanden i templet i London i 1995.** ***Til højre:*** **Islands distriktspræsident Ólafur Einarsson.**

Deres virke har ikke været uden udfordringer. Sproget var i sig selv den første hindring – islandsk tales ikke andre steder i verden. Et af den spirende kirkes største behov var at få Kirkens materialer oversat til islandsk. De havde ingen skrifter og ingen håndbøger – alt undervisningsmateriale skulle oversættes uge for uge.

Da missionærerne vendte tilbage til Island i 1975, var Sveinbjörg Gudmundsdóttir en af de første islændinge, som undersøgte Kirken. Hun talte flydende engelsk, og kort efter sin dåb i 1976 påbegyndte hun sin nu 20-årige karriere som oversætter for Kirken. »Min første opgave var at oversætte Mormons Bog,« mindes hun. »Jeg vidste, at jeg ikke var kvalificeret til det. Jeg havde aldrig rigtig oversat andet end pjecer til missionærerne.« Hun tilbragte mange timer på knæ i ydmyg bøn. »Jeg vidste, at jeg ikke kunne klare det uden Herrens hjælp,« siger hun. Opgaven var overvældende, men søster Sveinbjörg følte Helligåndens vejledning. Den islandske udgave af Mormons Bog blev udgivet i juni 1981.

Da de hellige i Island nu havde fået skrifterne i hånden, fandt de fornyet styrke og beslutsomhed. Ønsket om at modtage templets velsignelser fik en fremtrædende plads i deres hjerte, men for dem, der kun talte islandsk, syntes det mål meget fjernt. Nogle medlemmer, som talte engelsk, foretog den lange og bekostelige rejse til templet i London i England. Andre, som ikke mestrede det engelske sprog i samme grad, drog også af sted, men problemerne med at forstå ordene gjorde til tider oplevelsen overvældende og frustrerende. De drømte om den dag, hvor der ville foreligge en oversættelse af tempelceremonien.

Det krævede stor tro at vente på virkeliggørelsen af den drøm. I 1981 var søster Sveinbjörg blevet kaldet til at rejse til Salt Lake City for at oversætte tempelceremonien, men oversættelsen blev aldrig indtalt. Der gik et årti, før hun foretog den lange rejse en gang til. Denne gang for at revidere oversættelsen og klargøre den til indtaling.

Gudmundur Sigurdsson og hans hustru, Valgerdur Knutsdóttir, har været medlemmer af Kirken siden 1982. De er forældre til fem børn og blev interesseret i Kirken på grund af dens lære om familiens betydning.

Siden deres rejse til templet i London i juni 1995 har medlemmerne i Reykjavik Gren nydt en stærkere fællesskabsfølelse, styrkede vidnesbyrd og en fornyet kærlighed til evangeliet.

I løbet af de ti års håben og venten, voksede Kirken i Island. Vidnesbyrd blev næret, og nye medlemmer blev hele tiden føjet til deres rækker. Gudmundur Sigurdsson og hans hustru, Valgerdur Knutsdóttir, blev døbt i 1982. Han blev kaldet til præsident for Reykjavik Gren i 1983, og han blev den første islandske distriktspræsident i 1986.

Gummi (som han foretrækker at blive kaldt) mindes den kamp, de måtte igennem, mens Kirken vandt fodfæste på Island. »Vi følte os så isolerede, fordi vi ikke havde nogen kirkebaggrund i Island. Vi havde ingen, som vi kunne spørge til råds om, hvordan tingene skulle gøres. Af og til tilbød folk at hjælpe mig, men problemet var, at jeg ikke vidste, hvad jeg skulle spørge om! Nu har vi et godt lederskabsfundament, og de er parat til at støtte nykaldede ledere.«

En af de nyere ledere er Bárdur A. Gunnarsson, der er præsident for Reykjavik Gren. Han hørte også først om Kirken i 1982, men på det tidspunkt lå religion ham meget fjernt. Selvom hans livsførelse ikke var meget forskellig fra så mange andre unge islændinges, havde han mange hindringer at overvinde. »Jeg prøvede flere gange at holde op med at ryge og drikke, men jeg havde ikke styrke til at gøre det,« mindes Bárdur. Han havde en familie, men det var en, som var begyndt uden en vielse. Endelig fire år efter at ældsterne første gang havde banket på hans dør, førte hans ønske om at forene sin familie og søge tilgivelse ham til at gifte sig med Ólöf Bjarnadóttir, som er mor til hans tre døtre. Ólöf var ikke parat til at blive døbt på det tidspunkt, men hun gav sin tilladelse til, at han kunne tage deres tre små piger med i kirke hver søndag. »Min patriarkalske velsignelse fortalte mig, at jeg ville komme i templet med min hustru og mine børn, og jeg arbejdede hårdt på at det skulle ske,« sagde Bárdur.

Bárdurs drøm om at forene sin familie begyndte at blive til virkelighed i 1994, da man fik besked om, at den islandske tempelceremoni skulle optages i templet i Salt Lake City. I maj samme år fulgte Ólöf ham til Salt Lake City sammen med den lille gruppe, der var blevet kaldt til at lægge stemmer til indspilningen. Mens de var der, døbte Bárdur sin hustru i dåbsbassinet i Tabernaklet i Salt Lake

City, mens deres venner så til. De blev beseglet til hinanden i templet i London et år senere.

Efter fem dage var indspilningsprojektet fuldført. Inden gruppen, som havde stået for indspilningen, forlod templet, fik de lov til at se en lille del af det færdige produkt. »Bare det at se en del af filmen og høre de første få ord på vores eget sprog, rørte mig dybt i hjertet. Det var noget, som jeg aldrig vil glemme,« sagde Gummi. »Det gav os endnu større lyst til at dele disse vidunderlige oplevelser med alle vores brødre og søstre derhjemme.«

Det var nu muligt at overveje at arrangere en tempeltur for medlemmerne i Reykjavik Gren. Det var meget, som skulle forberedes. Udover at gøre sig værdige til at modtage tempelanbefalinger, skulle grenens medlemmer udføre slægtsforskning, og de skulle spare penge op til rejsen. Og når hele familier skulle af sted, blev det til en pæn sum penge!

»Der herskede en vidunderlig spænding, og medlemmerne udviste en større kærlighed og omsorg for hinanden, mens de forberedte sig på denne oplevelse,« mindes distriktspræsident Ólafur Einarsson. »Det gav os en fællesskabsfølelse i grenen, som vi aldrig havde oplevet før.«

De nødvendige forberedelser blev fuldført, og 38 medlemmer fra Reykjavik Gren – både børn og voksne – rejste til templet i London i juni 1995. I en uge viede de deres tid til at udføre Herrens værk. »Det var en uforglemmelig oplevelse at se glæden i gruppens ansigter, når Ånden rørte vore hjerter,« mindes et medlem af grenen. »Den kærlighed og venlighed, som vi nærede til hinanden, voksede, mens vi delte glæden ved vores oplevelser i templet.« De vendte hjem til deres familier med styrkede vidnesbyrd og en fornyet kærlighed til evangeliet.

Og mens Kirken bliver stærkere, fortsætter sagaen om de islandske hellige. I juni 1996 – med minderne om forrige års oplevelser klart i erindringen – foretog nogle medlemmer fra Reykjavik Gren endnu en rejse til templet i London. Der nød de atter den velsignelse at deltage i de hellige ordinanser, mens de fornyede deres pagter med Herren – på deres vikingeforfædres sprog. □

FOTOS VENLIGST UDLÅNT AF SVEINBJORG GUDMUNDSDOTTIR

***Herover:* I 1996 foretog nogle medlemmer fra Reykjavik Gren endnu en rejse til templet i London. *Midtfor:* Overalt i Island finder man store områder med mosklædte lavaklipper. *Til højre:* Ólafur Einarsson og hans hustru, Björg Marteinsdóttir, finder glæde og fred gennem evangeliet.**

ISLAND

María Rósinkarsdóttir, fortalt til DeAnne Walker

MIN DRØM BLEV TIL VIRKELIGHED

Små ti år før jeg blev medlem af Kirken, havde jeg en drøm. I drømmen så jeg min far, som havde været død i nogle år. Han kaldte mig ved mit kælenavn: »Mya, du vil senere udrette noget i et fremmed land, som vil have stor betydning for din familie.« Det var en drøm, jeg aldrig kunne glemme. Hvad mente min far?

Det var en fantastisk dag, da missionærerne bankede på min dør første gang. Jeg havde altid været meget åben og parat til at lytte til enhver, som ville tale om religion, men jeg sagde dem ofte imod og stillede mange spørgsmål. Men denne gang var det, som om Guds sagde: »Hør nu efter! Lad være med at afbryde dem, bare lyt!« Jeg ville så gerne finde det rette sted, den rette kirke, så jeg lyttede.

Da de var gået, gik jeg op og ned ad gulvet og blev ved med at sige: »De er sandelig Guds tjenere! Det kan jeg mærke.« Jeg lyttede til dem og lærte af dem. Meget, som jeg ikke før havde forstået, åbnede sig for mig, men intet gjorde så dybt indtryk på mig som deres belæring om dåb for de døde.

Efter at være blevet undervist i kort tid besluttede jeg mig for at blive døbt. Men det var ikke let – jeg lå vågen mange nætter og bad. Hver gang jeg bad, fandt jeg fred, og det føltes, som om Herren lagde sine arme om mig.

Mine fem børn var meget positive og støttede mig i min beslutning om at blive døbt, men min mand var meget imod det. Han gav sin tilladelse, men efter at jeg var blevet døbt, stod det klart, hvor meget han var imod det. Selv mine venner kritiserede mig for at vende mig mod min mand, men på en eller anden måde fandt jeg altid den styrke, jeg havde brug for.

María tilbringer utallige timer på det slægtshistoriske bibliotek.

FOTO: JANET THOMAS

TRO I HVERT ET FODTRIN · 1847 – 1997 ·

Da jeg havde været medlem af Kirken i bare seks måneder, blev jeg kaldet som den første hjælpeforeningspræsidentinde på Island. Det var en svær tid, men jeg vidste, at jeg tjente Herren. Der var ingen, som kunne fortælle mig, hvad jeg skulle gøre. Vi var jo alle sammen så nye. Vi havde en studievejledning og en håndbog på engelsk, men de gavnede mig ikke meget, for jeg kunne hverken tale eller forstå det sprog. Søster Sveinbjörg Gudmundsdóttir oversatte lektionerne for lærerne hver uge. Det var det første undervisningsmateriale, jeg så på islandsk! Jeg elskede at modtage de lektioner, og jeg læste dem igen og igen. Når jeg ser tilbage på det, er det, som om de bedste tider var dengang, hvor vi havde det svært. Dengang måtte jeg knæle ned og søge Herren.

Hele mit liv har jeg været interesseret i slægtsforskning. Da jeg blev medlem af Kirken, havde jeg endnu en drøm. I den drøm fik jeg gæster – meget fine gæster. Jeg havde tilberedt en laks, men jeg skulle lige sætte tallerkener på bordet. Jeg blev hele tiden forstyrret, når jeg ville stille flere tallerkener frem, men jeg vidste, at der skulle være mange flere. Jeg vågnede efter drømmen, men følte mig stadig meget søvnig. Jeg faldt i søvn igen – og drømmen gentog sig. Jeg følte, at jeg fik at vide, at jeg havde laksen (som jeg forstod repræsenterede evangeliet) – nu skulle jeg berede den til andre. Jeg vidste, at jeg måtte sende navne til templet!

Det var begyndelsen til mange timer i det slægtshistoriske bibliotek, hvor jeg søgte efter min slægt. Tiden stod stille, når jeg arbejdede derinde. Jeg havde et fjernt mål om en dag at kunne tage disse navne med til templet, men jeg var bange for, at det mål aldrig ville blive opfyldt på grund af sprogbarrieren.

FOTOS VENLIGST UDLÅNT AF ÓLAFUR EINARSSON

Søster Marías drøm blev til virkelighed i juni 1995, da hun sammen med 37 andre islandske hellige rejste til London for at deltage i tempelordinanserne på islandsk.

Jeg blev så glad, da jeg hørte, at tempelceremonien var blevet oversat til islandsk! I 19 år havde jeg arbejdet på min slægtshistorie, men jeg havde aldrig vovet at drømme om, at jeg ville kunne komme i templet. Og nu følte jeg mig af en eller anden årsag ikke værdig, og jeg var bange for, at min mand aldrig ville lade mig tage af sted. Jeg så til, mens grenens øvrige medlemmer planlagde rejsen og fik deres tempelinterview.

Da præsident Ólafur kaldte mig ind på sit kontor en søndag og spurgte, hvorfor jeg ikke havde bedt om en tempelanbefaling, fortalte jeg ham om min frygt og bekymring. Han sagde: »Hvorfor dømmer du dig selv så hårdt? Vil du tro på, at du er værdig, hvis jeg, som en Herrens tjener, fortæller dig, at du kan tage til templet?« Præsident Ólafur sagde også, at han ville tale med min mand og bede om hans tilladelse til, at jeg kunne tage af sted. Da jeg forlod hans kontor, var jeg så lykkelig, at jeg omfavnede alt og alle. Jeg var stadig lykkelig, da jeg kom hjem, men frygten vendte tilbage. Jeg fortalte min mand, hvad der var sket, og han sagde: »Selvfølgelig skal du med!«

Da jeg endelig trådte ind i templet i London, stod min fars ord fra min drøm 29 år tidligere pludselig meget klart for mig. Her stod jeg, i et fremmed land, parat til at udføre tempelordinanser for mine forfædre. Ord kan ikke beskrive, hvad jeg følte på det tidspunkt. Da jeg kom ind i det celestiale værelse efter min egen begavelse, følte jeg mig som Simeon, da han så Jesusbarnet i templet (se Luk 2:29-30). Efter den oplevelse følte jeg også, at jeg kunne dø i fred.

Det var i sandhed en drøm, som var blevet til virkelighed! □

Lærker

R. Val Johnson
COMPUTERGRAFIK: PAT GERBER

Jeg var seks år gammel den dag, hvor jeg for alvor opdagede, at jeg levede. Det var en klar morgen sidst på foråret, og jeg var på vej hen til skolebussen. Jeg var nået cirka halvvejs gennem en lille mark, da jeg hørte en stemme. »Jeg er en smuk, lille fugl,« sang stemmen. Eller det var i det mindste, hvad min mor sagde, at lærkerne sang.

Lyden fyldte mig med en sær fornemmelse. Jeg stod stille, og for første gang bemærkede jeg rigtigt verden omkring mig. Jeg så op. Himlen var et hav af forskellige farver, hvor skyer flød af sted som dunede skibe. Selv luften duftede klar og frisk, og græsmarken, som jeg stod på, strålede i sollyset med sine gule og hvide blomster.

På en eller anden måde havde lærkerne gjort mig opmærksom på jordens skønhed og mit tilhørsforhold til den. Jeg kan ikke beskrive, hvad det var, jeg følte, men jeg tror, at jeg den dag kom så tæt på at føle Guds nærhed, som jeg nogensinde har været.

Jeg husker også den dag, hvor jeg opdagede døden. Jeg var 16 år gammel og havde fået et helt nyt jagtgevær. Jeg var gået ud for at jage fasaner den morgen, og ligesom alle de andre gange, hvor jeg var gået på jagt, var det ikke lykkedes mig at nedlægge noget. Det var sent på eftermiddagen, og jeg slentrede rundt på et højdedrag nord for mit hjem, da jeg fik øje på en fugl, som stod små 18 meter foran mig. Jeg hævede geværet og skød. En sky af støv og fjer viste mig, at jeg havde ramt plet.

Jeg løb derhen og så en såret lærke, som lå og flaksede på jorden. Den holdt op med at bevæge sig, da jeg bøjede mig ned for at tage den op. Straks forsvandt den spænding, jeg havde følt hele dagen, og i stedet følte jeg en kvalm følelse vælde op i mig, en følelse, som jeg siden har lært at kalde væmmelse. Jeg havde slået ihjel, ikke for at skaffe føde eller af nogen anden god grund, men blot for fornøjelsen ved at dræbe. Jeg skammede mig. Lærken var død – og med den døde en del af min barndom.

Jeg har lært meget om livet siden den dag – og også om døden. Jeg har lært, at Herren gav os denne jord til gavn for os, så vi kan samle os de ting, vi har brug for, og finde glæde. Men det har aldrig været hans mening, at vi skulle misbruge hans gaver. »Thi alt, hvad der kommer af jorden,« har han sagt, »i dets egen årstid, er skabt til menneskers nytte og brug, både til at fryde øjet og glæde hjertet.

Ja, til føde og klæder, til smag og til lugt, til at styrke legemet og til at vederkvæge sjælen.

Og det har behaget Gud at give alt dette til menneskene; thi derfor er det blevet skabt til at bruges med måde og ikke i overmål, ej heller med overdrivelse.

Og i intet fortørner mennesket Gud mere, og mod ingen er hans vrede blusset op i større grad end mod dem, der ikke anerkender hans hånd i alle ting« (L&P 59:18-21).

Må vi alle med taknemlighed erindre os alle Herrens gaver og det formål, som de blev givet med. Må vi takke ham, ikke alene for fasanen på bordet, men også for lærkerne på marken. □

KRAFTEN ER DER

Peter Pomart

Som præst havde jeg aldrig lagt hænderne på nogens hoved før. Men nu skulle jeg erfare virkeligheden af præstedømmets magt.

Da jeg blev præst i Windsor Ward i London Stav i Ontario i Canada, opfordrede vores Unge Mænds præsident, bror Sandor, os til at velsigne og omdele nadveren og udføre dåb for på den måde at udøve vores præstedømme. Under en søndagslektion belærte han os om at give velsignelser under ordinationer i Det Aronske Præstedømme. Han sagde: »I må være modige nok til at sige det, som Ånden tilskynder jer til at sige, men ydmyge nok til ikke at finde på jeres egen ord!«

Ikke længe efter den lektion blev en ung nyomvendt opretholdt som lærer i Det Aronske Præstedømme, og bror Sandor bad mig om at være »talerør« under ordinationen. Jeg var bange. Jeg havde aldrig før lagt hænderne på nogens hoved før, og jeg følte mig meget utilstrækkelig. Men så forsikrede Ånden mig om, at jeg nok skulle klare det, og jeg blev mindet om, hvad min Unge Mænds præsident havde fortalt os.

Den unge mand, som skulle ordineres, satte sig i stolen, og jeg stod lige bag ved ham. Da vi alle var parat, ledte bror Sandor mig gennem ordinationsbønnen, og jeg gentog hvert ord, han sagde. Da selve ordinationen blev afsluttet med ordene: »... og vi ønsker at give dig en velsignelse ved denne lejlighed,« så bror Sandor på mig og gjorde mig klart, at nu var resten op til mig.

I det øjeblik fik præstedømmet en helt ny betydning for mig. Det var ikke længere bare en titel, men en virkelig myndighed til at handle i Guds navn – og jeg var ved at give den myndighed til en anden. Jeg tøvede og ventede på, at Ånden skulle tilhviske mig, hvad jeg skulle sige. Det er svært for mig at beskrive den følelse, som jeg havde under den velsignelse, men jeg kan sige, at jeg nu har et endnu stærkere vidnesbyrd om, at præstedømmets magt er en realitet.

Da præstedømmet blev gengivet i 1829, blev nøglerne til engles betjening og det forberedende evangelium overdraget til Joseph Smith og Oliver Cowdery. Jeg ved, at de nøgler er på jorden i dag, og at præstedømmet er Gud magt. □

FOTO: JOHN LUKE; MODELFOTO

HALVTREDS ÅRS TRO

Politiet tog de fleste af hendes bøger, men ikke hendes vidnesbyrd.

Honza Tomsa

Det var en skyet dag sidst på sommeren 1994. Min ven Iveta og jeg var på vej til den gamle bydel i vores by Mladá Boleslav i Republikken Tjekkiet. Vi, der begge var 16, havde tilbragt en del af vores sommerferie med at prøve at finde medlemmer af Kirken, som var blevet omvendt før anden verdenskrig. Under det kommunistiske styre i vores lille land Tjekkoslovakiet (nu Tjekkiet og Slovakiet) var mange af Kirkens medlemmer døde. Det var ofte svært at finde oplysninger om de overlevende, og vi havde ikke fundet ret mange mennesker. Vi fulgte ethvert spor.

Endelig oprandt den dag, hvor vi havde tjekket alle navnene på listen, undtagen ét. Vi håbede, at vi ville finde en eller anden på den adresse, som kunne give os flere oplysninger og flere navne. Men da vi fortalte kvinden, som åbnede døren, at vi var medlemmer af Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige og spurgte efter hendes mor, knuste hun vores håb med ordene: »Jeg kan ikke sige noget. Det er så længe siden nu.« Både Iveta og jeg gik nedtrykte derfra og spekulerede på, om vores anstrengelser havde været forgæves.

Da vi begyndte at gå hjemad, sagde Iveta: »Jeg tror, at der er flere mennesker, som havde kontakt med Kirken eller som havde venner, der var medlemmer, som stadig er i live. Måske kan vi spørge nogle pensionister, om de kan huske noget om Kirken før krigen.« Jeg var ikke sikker på, at hendes forslag kunne bruges til noget, men jeg gik med til at gøre forsøget. Vi begyndte at spørge alle de ældre mennesker, som vi traf, om de kendte noget til Kirken. Det var der selvfølgelig ikke nogen af dem, der gjorde.

Endelig besluttede vi at tale med én mere, inden vi gik hjem. Den næste, en dame, der så ud til at være omkring 65 år, svarede: »Ja, jeg har kendt mange mormoner. De var gode mennesker. Desværre er de alle sammen døde nu.« Men inden vi tog afsked med hinanden, fortalte hun os om sin meget gamle tante, som hun mente ville være meget interesseret i at tale med os.

Da vi næste dag ringede på døren, lukkede en midaldrende kvinde op for os. Den person, som vi søgte, hendes bedstemor, trådte ind i stuen. Hun blev meget glad for at se os – hun var medlem af Kirken! Hun fortalte os om Kirken før krigen. Og så viste hun os et gammelt billede af templet i Salt Lake City.

»Jeg er 93 år gammel,« sagde hun. »I næsten 50 år har jeg ventet på, at missionærerne skulle vende tilbage til vores land. Jeg vidste, at de ville komme, inden jeg døde. Engang

»Politiet kom ofte hjem til os og tog alle de evangeliske bøger, vi havde,« mindedes hun. »Men det lykkedes mig at gemme en bog. Jeg har læste den gennem alle de år, og den har hjulpet og bevaret mig. Den fortæller, hvordan verden burde være. Jeg håber, at den bliver sådan en dag.«

ILLUSTRERET AF SHERI LYNN BOYER DOTY

troede jeg, at det var dem, der bankede på min dør, men jeg fandt hurtigt ud af, at de ikke var fra vores kirke. Jeg følte ikke den samme ånd hos dem, som jeg havde følt hos vores missionærer for 50 år siden. Så jeg sendte dem bort.«

Hendes ord gav mig grund til at tage mit eget liv op til overvejelse. Ville jeg kunne genkende Ånden så let efter 50 år uden kontakt med Herrens kirke? Mit hjerte var fyldt med respekt for denne vidunderlige kvinde – og taknemlighed til Herren, fordi han havde ført os til hende.

Hun kom med os i kirke. Da hun modtog nadveren for første gang i alle de år, fyldtes hendes øjne med tårer. Sidste gang vi besøgte hende, havde jeg nogle eksemplarer af *Liahona,* Kirkens tidsskrift på tjekkisk, med, og vi talte sammen en tid.

»Da Kirkens medlemmer ikke længere måtte samles, kom politiet ofte hjem til os og tog alle de bøger og materialer om evangeliet, som vi havde,« sagde hun. »Men det lykkedes mig at gemme en bog. Jeg har læst den gennem alle de år, og den har hjulpet og bevaret mig. Den fortæller os, hvordan verden burde være. Jeg håber, at den en dag bliver sådan.«

Så tog hun en bog fra sit bord og viste mig den. Den var en tjekkisk oversættelse fra 1938 af *Trosartiklerne* skrevet af James E. Talmage, der tjente som medlem af De Tolv Apostles Kvorum fra 1911 til 1933. Jeg var forbløffet. Jeg havde aldrig læst bogen, men jeg havde et stærkt vidnesbyrd om det gode, som den havde betydet i denne kvindes liv.

Jeg lærte meget af at missionere i min sommerferie. Jeg, der var en 16-årig dreng, lærte betydningen af ordet *tålmodighed.* Jeg forstår nu, at Herren aldrig vil svigte dem, der tror på ham. □

FOTO: WELDEN ANDERSEN

Foto: George Edward Anderson
L. Christian Ottesons børn skiftes til at malke familiens ko i Huntington i Utah i 1898.

George Edward Anderson, der blev født 30 år efter Kirkens organisering, skabte en fantastisk arv for alle sidste dages hellige, da han fotograferede steder med betydning for Kirkens historie samt pionerernes dagligdag. Se »En landsbyfotografs drøm«, side 16.

DANISH 97986 110